

I NO VOLÍEM

1986-1989

SENTIT

2025

Text: Fernando Abad
Traducció: Josep Amand Tomàs
Fotografies: Arxiu Històric Municipal. Ajuntament
d’Alacant, Arxiu Federació de Fogueres, Arxiu
Federació de Barraques i col·laboradors

Edita: Barraca I no Volíem, 2025
Dipòsit Legal: A 464-2011

Disseny i maquetació: David Hercha
Disseny portada: “Sentit”. David Hercha
Fotografia portada: Arxiu Sèneca-Autobusos
Fotografia contraportada: Arxiu Roberto Climent
Impressió i enquadernació: INGRA Impresores

Col·labora la Conselleria d’Educació, Cultura,
Universitats i Ocupació de la Generalitat Valenciana.

«El llibre ha participat en la convocatòria
dels premis de la Generalitat per a la
promoció de l’ús del valencià de l’any 2025»

I NO VOLÍEM

1986-1989
SENTIT

PREFACI

PREFACI

LA PRIMERA PRESIDÈNCIA DE PEDRO LUIS SIRVENT

Josep Amand Tomás

President de la Foguera Sèneca-Autobusos

L'any 1986 va ser un any molt diferent com a foguerer de Sèneca-Autobusos. Després d'ocupar la presidència des de 1981, vaig decidir donar un pas al costat i donar pas a noves visions de la festa. En principi ningú es feia avant i vam decidir compartir-la quatre persones: Andrés Llorens, César Sirvent (que va presentar la seua dimissió i es va anar de la comissió abans d'acabar l'exercici), Pedro Luis Sirvent i jo mateix, però sols un de nosaltres podia ser l'oficial. Tampoc van arribar a un acord i vam pensar que la sort decidirà: el president oficial va ser Pedro Luis Sirvent.

Pedro Luis va ser el precursor de la foguera infantil allà pels anys '70. Veí del districte en el carrer del Pintor Aparicio, en els desapareguts pavellons d'habitatges per a funcionaris municipals, era el cap dels xiquets i les xiquetes del barri. Totes i tots el seguien i, quan arribava juny, es posaven en marxa per a plantar la foguera infantils en un dels tres patis dels pavellons municipals, feta amb cartons pintats i alguns rústics ninots. L'any 1974 la foguera infantil es va traslladar al carrer Portugal, per decisió de la comissió adulta, amb el disgust de Pedro Luis i els seus seguidors. Eixe mateix any, Pedro Luis es va incorporar en la comissió fins el 1990 que la va deixar definitivament.

El seu primer any de president, amb una comissió de tan sols dotze persones i vint i quatre en la comissió infantil, va ser complicat al tenir que compartir la presidència amb les seues obligacions com a pirotècnic, però la resta de presidents i alguns foguerers i foguereres vam col·laborar en funcions d'organització, com Juan Arribas que es va convertir en l'acompanyant oficial de Remedios Fernández, la Bellea, o Conchi Moragues, per acompanyar a Lirios Llorens, Bellea infantil. Les dues van tenir Cort formada per set Dames d'Honor i vint Dames d'Honor infantils.

(1)

Pedro Luis va ser l'autor de la portada del llibret, una il·lustració de color negre amb un dibuix modern i l'anagrama de la Foguera, i quatre col·laboracions d'Emilio Chipont, Joan Manuel Gomis, Luis Dobón i Simó Aguilar.

Mirant la fotografia de Reme, recorde l'acte de la Proclamació, que es va celebrar el dia 11 d'abril a l'Aula de Cultura de la CAM, per que vaig ser l'encarregat del muntatge. Sobre una tarima, les parelles del Grup 'Cresol' ballaven les jotes tradicionals mentre es presentaven les Dames d'Honor i la Bellea. El 1986 es va potenciar políticament la pertinença del nostre país a Europa, inclús es va posar un cartell en totes les carreteres que deia 'Alicante municipio de Europa', però encara faltava molt per poder-nos igualar als nostres veïns del nord. Se me va ocórrer fer un recorregut d'imatges de la ciutat de racons i carrers degradats com a reivindicació davant de l'Alcalde Lassaletta assistent a l'acte. Però a continuació, les imatges presentaven una ciutat amb moltes possibilitats per a ser un model en el nostre continent. Per desgràcia van fer falta molts anys per a fer d'Alacant una ciutat atractiva per al turisme i els creuers, capital gastronòmica i ciutat de l'arròs. Els ciutadans i les ciutadanes ens sentim orgullosos de la nostra terra a pesar de les moltes faltes que encara patim.

(2)

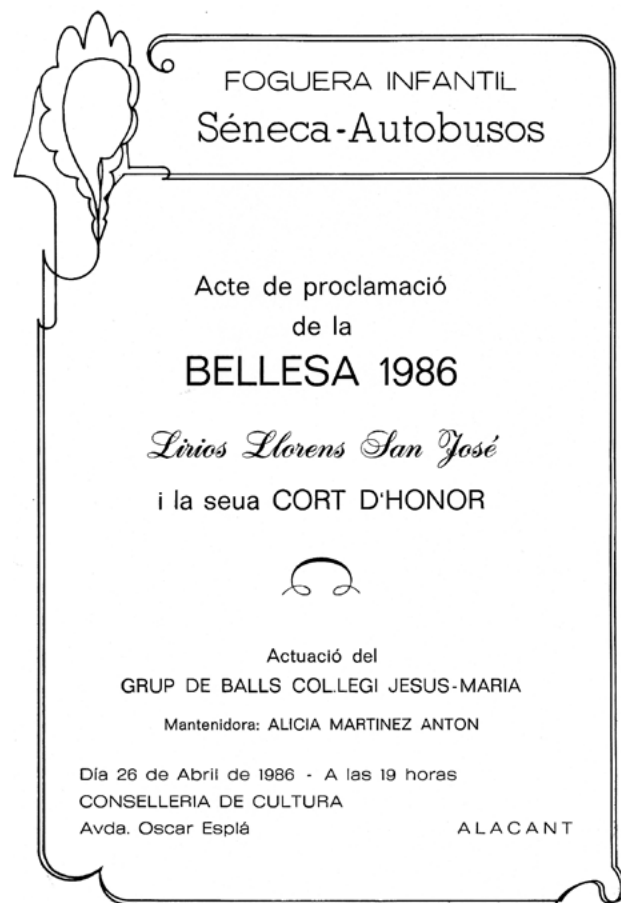
Estic segur que l'Alcalde no va quedar molt content amb la reivindicació, però és el que té el càrrec.

El dia 26 d'abril va ser el torn de la Proclamació infantil, que es va realitzar en el saló d'actes de la Conselleria de Cultura amb la participació del Grup de balls del col·legi Jesús María. La mantenidora de l'acte va ser Alicia Martínez Antón, germana de una de les nostres presidentes actuals, Beatriz, i es que la família de Bea està implicada en la comissió ininterrompudament des de l'any 1976.

Primer es van presentar les vint Dames d'Honor i va tancar Lirios Llorens, que va rebre la banda de Bellea. També la família de Lirios està molt implicada en la comissió, especialment José Luis, un altre dels presidents actuals.

Y, com no, Pedro Luis va ser l'artista de la foguera infantil que va signar la comissió. Sobre un ninot amb barret, un elefant agafava l'estendard de la Foguera, i alguns ninots l'envoltaven. Eren moments d'estalviar i qualsevol proposta es posava en marxa.

La foguera estava dedicada al 90 aniversari del cine. El seu lema 'Cine?... som tots' de l'artista Santiago Leal León. I precisament eixe lema dona peu a totes les referències en els articles de Fernando Abad d'este

(3)

(4)

llibret. També va donar peu a signar una col·laboració amb el 'Cineclub Mediterráneo' que va patrocinar la desfilada del ninot. Més de 50 persones representaven les pel·lícules més famoses de la història. També jo vaig participar amb un megàfon i una cadira de director, que de vegades obria un acompanyant en mig de la Rambla. Van dur cavalls de veritat amb vaquers que feien piruetes i ballarines de saló. Va quedar molt aparent, però no van obtenir cap premi.

El programa d'actes començava el dia 20, en lloc del 21, perquè va coincidir en dia de votacions nacionals i es van suspendre tots els actes. L'Ajuntament, per compensar la pèrdua, va ampliar la Festa un dia més i des de eixe any, la plantà oficial es va traslladar el 20 de juny fins a la actualitat. També en Sèneca-Autobusos vam canviar la tradició de menjar coca amb tonyina i bacores al nou dia de plantà.

I com no podia ser d'altra manera la Pirotecnia Alacantina de Pedro Luis Sirvent va tirar una mascletà el dia 22, un castell de focs en la cremà i centenars de traques i coets per a la despertà.

El 1986, Pedro Luis Sirvent va ser president i pirotècnic en Sèneca-Autobusos. Des d'este llibret de la Barraca I no volíem, el vull recordar com el company que va ser durant els meus primers anys de foguerer. Estic segur que ara continua fent de les seues en la despertà de la Foguera dels núvols.

(5)

(6)

SENTIT

1986-1989

Fernando Abad

DES DE 1986 A 1989

DES DE 1986 A 1989

AFERMANT LES IL·LUSIONS

Els qui van treballar, van gaudir, van patir o es van il·lusionar amb ell des de Sèneca Acte-busos, la foguera de la nostra barraca, I No Volíem, ens parlen de caos, d'idees d'un dia per a un altre, allí se m'ocorre això. Però també d'esforç, d'anhels, d'alegria, de tots a l'una, d'entre tots ho alcem, sent. Així de polièdric es presentava el bo de Pedro Luis Sirvent, qui, de fet, anava a presidir la comissió entre 1986 i 1990, precisament l'espai temporal en què ens embarquem amb este llibret.

Era un 'revolica' des de xicotet, tot el volia experimentar, fer, aconseguir. No basta-ba plantejar-ho: hi havia també que aconseguir-ho. Este alacantí fill de joiers, nascut en 1955, ens compten les cròniques que ja als 11 i 12 anys inventava i elaborava diableries festeres amb sofre, carbó i clorur potàssic. Més el que poguera localitzar de botiga en botiga amb l'excusa de requerir material per a l'establiment familiar al carrer Castanys.

Ho explicaven bastant bé Alejandro J. Fonts i José Gómez en el seu article 'Pedro Luis Sirvent, tot un senyor pirotècnic', publicat el 6 de març d'este mateix 2025 pel diari 'Informació'. De com en els anys 60 va ser subjugat per les mascletades, que llavors se celebraven en la plaça d'Espanya.

Que es va dedicar amb el seu germà César, més els amics, a construir fogueres per a després, quan tocava, dispensar-los la seua preceptiva 'cremà'. També del moment en què un veí, ni més ni menys que el mateix Tomás Valcárcel (1903-1999), en aquell temps president de la Comissió Gestora de les Fogueres de Sant Joan, des de 1961 a 1979, i després ja president honorífic perpetu de la Festa, els anava a encarregar un monument infantil, en 1972, el de Sèneca Autobusos!

DES DE 1986 A 1990

A més, en fer la mili amb el grup d'Operacions Especials de Bussejadors, va poder continuar experimentant amb explosius, també aquàtics. S'integrava a continuació en la veteraniíssima (sorgia en 1881 o 1880, segons on consultes, encara que siga font familiar) pirotècnica valenciana Vicent Caballer, per a, des de 1982, crear, al costat del seu germà, la seua pròpia societat per a tals labors, Pirotècnia Alacantina, més tard Germans Sirvent, situada en la partida alacantina de Fontcalent.

I per què l'article? Bé, en este any tan crucial per a Sèneca Autobusos, en el 50 aniversari, per cert, de la seua Foguera Infantil, la qual cosa havia de ser llàgrimes de riure, d'emoció, de nostàlgia, van començar sent de dolor. Sobre les onze i quart del matí del dijous 6 de març d'enguany, una explosió en la pirotècnica familiar segava la vida de Pedro Luis Sirvent.

Les celebracions, com la vida

La festa, a vegades, és que té eixes dos cares, com la vida mateixa. Hauria sigut enriquidor, molt, el que tots, inclòs ell, per descomptat, haguérem pogut tornar a aquella època, a eixos anys tan encebats de notícies mil, replets d'esdeveniments a consignar, des del record de qui va suposar una important etapa per a este districte, i de les festes alacantines o fins i tot de la Comunitat Valenciana en general. A part de presidir en estos referits anys Sèneca Autobusos, et muntava una foguera infantil que s'ocupava de quant trencat o descosit apareguera.

Sí, bàsicament com qualsevol president, direu, però és que, en tractar-se d'algú tan polifacètic, tal com em relaten, com que quasi no tocava amb ell delegar, sinó ajudar i fins deixara portar. Bones evocacions tindríem, en fi, amb algú que va accedir a la presidència quan les relacions amb l'Alcaldia no anaven a resultar d'allò més, diguem, fluides.

Com ja assenyalàvem en l'anterior llibret, "el primer alcalde del retorn de la democràcia parlamentària, José Luis Lassaletta Cano (1933-2002), que va resultar primer edil de longeva legislatura, des de 1979 fins a 1991, se'ns presenta hui com una figura a recordar, entranyable en el tracte humà, bon tipus, enamorat de la Festa fins a les mateixes entranyes d'esta. Però, això sí, tenia les seues arestes, com tots, i les seues van provocar no poques tor-mentes en el món fester quan, per exemple, de sobte tenia una idea i eixa havia de ser, 'naturalment', la idea".

Miguel Díaz Verdú (1943), qui havia sigut president de l'organisme fester entre 1983 i 1984, va aguantar l'envit des de 1985 a 1986, i a ell anava a succeir-li l'ara ja mític, donen-tro de la història daurada de les Fogueres, Conrado Albaladejo (1947-1999), qui accepta-ria el desafiament en 1987, encara que el deixava en 1992. En 1991 havia sigut triat primer edil l'advocat de bressol madrileny, i criança alacantina, Ángel Luna (1952), qui portarà la vara de comandament municipal fins a 1995.

Els records de Pedro Luis Sirvent ens portarien, així, a apuntar-nos a una ciutat d'Alacant llançada a una urbanització total, sobretot després d'aprovar-se al maig de 1987 el Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU)

(1)

(2)

que, en este 2025, encara consta com a vigent. L'objectiu d'este PGOU era el de portar fins al segle XXI, a esta ja maltractada centúria, la hui urbs, xicoteta metròpoli, amb 358.720 habitants censats l'any passat, el 2024, i això sense comptar per a res la seua amplíssima àrea metropolitana.

Per la data d'entrada, a 1986 em referisc, això sí, ja estàvem pels 258.112 registres poblacionals, i encara pegaríem més estirades, com les 267.485 ànimes, amb les seues corresponents cossos per estos pagaments, que s'acomiada la dècada. Que treien el cap tots a un paisatge soci-polític pletòric de titulars en els mitjans de comunicació, i que Espanya començava a saludar definitivament com menys aïllada de la seua realitat circumdant.

Per a obrir boca, arrancàvem el període nutrient d'este llibret, el mateix 1986, amb l'ingrés de la nació en la llavors Comunitat Econòmica Europea (CEE), creada en 1957 gràcies a l'anomenat Tractat de Roma, firmat el 25 de març d'eixe mateix any, i absorbida en 2009 per la Unió Europea, que arrancava l'1 de novembre de 1993, gràcies a un altre tractat, el de Maastricht, ciutat dels Països Baixos a la qual antany vam conèixer per ací, ja que estem, com 'Mastrique', per si algú es perd pels llibres d'història.

DES DE 1986 A 1989

El cas és que eixa adhesió va tindre dos importants conseqüències per a Espanya: que visquérem en primera persona l'arrancada d'una quasi accelerada modernització econòmica i social, primer, i que l'entranable i plorat actor, i ocasional director, Antonio Ozores (1928-2010), oriünd de Burjassot, eixira en el 'Un, dos, tres... responda otra vez' (1972-2004, amb amplis 'descansos' al mig) explicant això: "Ho he dit moltes vegades, però ara, per fi, ja som europeus". Bé, Ozores i els seus elaborats recursos escènic consistent a parlar travant les paraules; amb l'actor valencià, fill de tiple còmica valenciana, Luisa Puchol Butier (1894-1965), i net del compositor i director musical de sarsueles, també valencià, Antonio Puchol Ávila (1872-1929), aquells arribaven al més alt ni-vel.

Però ens hem anat: tornem al món de Pedro Luis Sirvent, quan Espanya vivia entre l'alegria, amb una liberalització econòmica que anava a créixer entres industrials, i les ràbia, quan esta mateixa liberalització va liquidar a les braves sectors tradicionals, deixant a un ampli quadre laboral al carrer. I això que havíem reduït en 1991, un any després del nostre període, a 'solo' el 15,8 per cent en la taxa de l'atur.

Urbanites creixents

Parlem, per cert, d'una societat eminentment urbana (al final del període descriten el llibret, teníem ja al 74,5 per cent abonats al sector urbanita). Ja no era necessària la família nombrosa, constreta amb la consegüent gratificació a la natalitat, que ara ens sembla tan contrasentit, però en el seu temps va resultar primordial per a insuflar-li vida amb finalitats productius a un despoblat país. El resultat d'això és que baixava la taxa de natalitat. Al mateix temps, amb els considerables avanços científics i tecnològics (ciència aplicada, després de tot) donats al llarg de tota la dècada dels huitanta, l'esperança de vida augmentava. Duràvem més, aconseguíem més temps per a l'oci (alguna cosa que la indústria dedicada a este va promoure notòriament) i seguíem, ja plenament urbans, bevent de la Moguda madrilenya, irradiada des del barri de Malasaña i estesa a Chamberí, Chueca i Moncloa en moviments semblants en tots els punts de la rosa dels vents nacional.

No obstant això, evoquem que si bé la primigènia Moguda havia començat immediatament abans que el retorn de la democràcia al país, en 1978, per la Comunitat Valenciana, i concretament a València capital, el cap i casal, el local Tres Tristos Tigres, dedicat al jazz i més prompte de curta vida, de 1977 a 1979, obria una aixeta que, a més de la ruta (la del 'bakalao' o 'bacallà'), es va estendre a la nit alacantina, la de la Vega Baixa, desbordada al Vinalopó, amb discoteques que li veien els afaites al sol, i la d'Alacant capital, el Barri antic, popularment conegut com "el Barri".

Arrancava este amb l'obertura del pub Època, en 1987, especialitzat en còctels com la molt demanada caipirinha (sucre, llima, gel i licor), que va acabar quasi convertint-se en la beguda alcohòlica bandera del Barri, per més que el que triomfaren foren els 'cubatas', la cervesa i xopets. A part d'altres productes menys ortodoxos.

DES DE 1986 A 1990

Els temps canvien una barbaritat, i en el moment d'escriure estes línies l'Època es va transformar en un restaurant d'arròs. Però llavors, en la mateixa llinda del centre històric, era una bona manera de començar el periple nocturn per una zona que, irònicament, va resultar revitalitzada, vacunant-la de la llegenda, entre negra i pintoresca, del seu passat lumpen, va ser ben rebut.

Un panorama d'actuacions, exposicions i molt universitari. No tots els visitants-usuari, clar, procedien del campus de Sant Vicent del Raspeig. Però el toc li ho anava a donar un alumnat que, en camí o ja amb la llicenciatura sota el braç, va decidir fer seu el lloc. I això va incloure també als professors, que segons la seua implicació amb l'atmosfera del Barri es quedaven en els prolegòmens de la zona.

Per allí fora

En terres d'Estrangeria, com sempre els Estats Units parlava més forta, malgrat que en esta etapa ressenyada Europa, com veurem, havia molt, bastant de dir. La dècada havia començat amb un mandat, per als politòlegs, no precisament lluit (que no lúcid, encara que potser també) per part del demòcrata Jimmy Carter (1924-2024), empresari dels cacauets (encara que ací en la Comunitat Valenciana, introductora al país del cultiu de tal fruita seca, i principal recol·lectora nacional d'este, ho hem conegut durant molts anys com el 'cacau').

Havia governat el país, i amb ell indirectament a bona part del globus terraqüi, des de 1977 a 1981, per a retirar-se a continuació a les activitats benèfiques de caràcter universalista, on, ací sí, va desplegar una estimable labor. En el polític, li substituïa el republicà Ronald Reagan (1911-2004), qui manarà entre 1981 fins a 1989. Enfront de Carter, Reagan, "actor de caràcter" (és a dir, secundari habitual de multitud de pel·lícules de la Warner Bros), va desplegar un enorme bel·licisme exterior, en gestos i en realitats.

Tancava el període altre president del mateix partit i semblant caire, bé és cert que una cosa més morigerada, potser menys aficionat a les cambres que el seu antecessor. Em referisc a George Bush pare (1924-2018), qui habitarà el Despatx Oval de la Casa Blanca des de 1989 a 1993.

Encara que ja vam dir que el Vell Món, una Europa llavors molt optimista respecte al seu futur, també gaudia de més veu, i fins de major quantitat de vot. En el mateix 1986, com ja assenyalàvem, s'havia unit Espanya al concert europeu, acompanyada de Portugal, amb el que ja teníem la Península Ibèrica al complet.

Al nostre país tant de desplegament li anava a servir per a tractar de projectar-se més enllà, oportunitat que anava a arribar-li amb fastos com l'Exposició Universal de Sevilla 1992 (Expo'92 o, simplement, la Expo) o els Jocs Olímpics de Barcelona 1992 (la XXV Olimpíada).

Nosaltres, des d'Alacant, avançats que érem, ja havíem tingut la nostra ració de 'grans moments', abans d'això de Sevilla i això de Barcelona, com que en 1990, tancant el període que comentem, ja ens havíem llançat a celebrar el V Centenari de la ciutat d'Alacant.

(3)

Molts vam acabar col·laborant en alguna de les activitats desplegades. Fins i tot va haver-hi qui es va apuntar pràcticament a totes (supose que fent caixa). I sí, va haver-hi mascletà.

El que hauria pogut comptar ara d'aquells temps en què l'Iran i l'Iraq, sota un bombardeig i un altre més, i encara més, es deien de tot menys bonic entre 1980 a 1988, quasi tota la dècada. Tot per a veure quin país es feia amb el domini del riu Xat el Arab, així com les illes d'Abu Musa, Tumb Major i Tumb Menor. Amb la seua càrrega d'aigua i petroli.

Seria, i del nostre pirotècnic i president per l'època parle ara, molt irònic, o tot el contrari, amb l'arrancada, els dies 10, 18 i 23 de desembre, del començament del concurs artístic o de 'playbacks', en una desapareguda discoteca. O quan van plantar enfront del Palau Provincial, en 1986 precisament, la primera de les "fogueres experimentals", a partir de la maqueta que havia guanyat l'any anterior, 'Així s'expressa un poble', obra, si els papers no fallen, de l'arquitecte Lli Bellot. Tantes coses que dir... Vegem algunes més en les següents pàgines.

1986

(1)

1986

OMBRES I LLUMS DE L'ANY

La imatge resulta aterridora, quasi apocalíptica. La xicalla juga a la pilota. Van d'ací cap allà, driblant-se la pilota entre alegre cridòria. De sobte, el més normal del món, l'esfèric ix acomiadat fora de l'àrea de l'improvisat camp. I s'interna en el bosc circumdant. No hi ha reacció, l'onze contra onze (bo, les xiques i xics que tocaren) queda paralytitzat. Por, perplexitat, enuig. Ningú, absolutament ningú, s'internarà allí.

La pilota dormirà un somni envoltada d'espessa mala herba al costat d'altres pilotes que, malgrat l'intent de cura de la xicalla, també van acabar allà. Però és que hi ha un límit que tots respecten. El bosc, malgrat la seua exuberància, és dolent. Per allí campa la mort invisible. La radiació.

Relats semblants a aquest han anat publicant-se en periòdics i revistes (a vegades un paràgraf, en altres ocasions molt més) des que el dissabte 26 d'abril de 1986 va esclatar la Central Tèrmica Nuclear Memorial Vladímir Llich Lenin o Central Nuclear de Txernòbil, acabada de construir el 15 d'agost de 1972, posada en marxa el 26 de setembre de 1977 i, malgrat tots els pesares, sense parar les seues activitats fins al 15 de desembre de 2000.

Això de la xicalla futbolera, és una de tantes que s'ha anat desenvolupant en llogarets molt allunyats del lloc, l'abandonada però morbosament turística ciutat de Prípiat, al nord d'Ucraïna (llavors integrada en la russa Unió Soviètica o Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques, l'URSS o CCCP, pel seu nom en rus, dissolta el 26 de desembre de 1991), a la regió de Kíev i fundada el 4 de febrer de 1970 per als treballadors de la central, així com les seues famílies.

Unes proves de seguretat mal donades van aconseguir que un verinós i descomunal baf es passejara de nord a sud dels cels europeus, escampant ací i allà. Encara que alguns països li van xiular a la seua població, amb el tema aquest tan clàssic de "circulen, que ací no ha passat res". Per a començar, en el propi epicentre del catastròfic succés en si. Prípiat, que comptava amb uns 50.000 habitants censats en 1970, va ser desallotjada de la nit al dia sense donar explicacions, i milions de persones van acabar afectats en major o menor mesura per la radioactivitat.

Ja comentàvem en l'anterior llibret que la dècada dels vuitanta anava a ser la de l'adonar-se dels costos dels nostres excessos envers el planeta Terra, al cap el que ens sustenta i, ara com ara, l'únic capaç d'acollir-nos i de donar-nos vida. El succeït a Txernòbil no deixava de constituir un avís molt a tenir en compte.

(2)

(3)

Allà per les estreles

Val, que a tots ens va enxampar l’angoixa, com sens dubte la van patir Miguel Ángel Verdú, en aquell temps president de la Gestora de les Fogueres de Sant Joan, i Pedro Luis Sirvent (Pere Lluís Sirvent Gil en moltes cròniques, per a aclarir-nos amb les fonts), que iniciava la seua etapa com a president de Sèneca Autobusos.

No diguem ja la joventut de per ací i per allà, l’any en què Ascensión Samaniego Navarro, de Plaça del Mediterrani, era triada Bellea o Bellesa del Foc, acompanyada de les seues Dames d’Honor, Dolores Marco Gomis (Sant Blai), Mercedes Medina Agrelo (Joan XXIII, segon sector), Milagros Andréu Durá (Hernán Cortés) i Nuria Moreno García (Benalúa). I en la categoria Infantil, Verónica Bañuls Mora, de Pont-Vila Vella, acompanyada de les Dames Elvira Alonso Gil (Sant Blai de Baix), María José Escribano Lozano (Francisco Franco-La Paz), Rebeca Miralles (Florida Portazgo) i Sonia Morales Belvis (Plaça de Pius XII).

No tot en la ciència i la seua derivació aplicada, la tecnologia, s’anotava en línies tortes. És l’any, per exemple, en què la sonda espacial ‘Voyager 2’, llançada el 20 d’agost de 1977 des del centre de la NASA en la localitat estatunidenca de ‘Cabo Cañaveral’, tenia la seua primera trobada, el 24 de gener, amb el setè planeta del sistema solar (roca i una espessa atmosfera sobretot d’aigua, amoníac i metà) d’Urà.

2. Bellea del Foc 1986, Ascensión Samaniego Navarro. Arxiu Federació de Fogueres.
3. Bellea del Foc Infantil 1986, Verónica Bañuls Mora. Arxiu Federació de Fogueres.

(4)

Un tità celeste 60 vegades major que el de la Terra, quant a volum; amb un diàmetre quatre vegades més gran; i 14 vegades més de massa. Com deia la sèrie-saga-franquícia ‘Star Trek’ (‘Viatge a les estreles’ per ací), des de 1966, “l’espai, l’última frontera”. El cas és que aquell any, i mai més ben dit, estàvem llançats. Així, des de l’URSS, tocava noliejar l’estació espacial ‘Mir’ (paraula que pot significar indistintament ‘Món’ o ‘Pau’).

En realitat, la qual cosa es llançava aquell 19 de febrer era el primer mòdul. Va anar muntant-se allà a dalt, a entre 300 i 400 quilòmetres de la superfície terrestre. L’últim s’acoblava en 1996. Malgrat el seu disseny, es va lloar la seua avançada tecnologia, que no la va salvar d’un incendi al febrer de 1997 que va provocar un successiu desmantellament (mentre es mantenia operativa, amb tripulació a bord; sí, com a Txernòbil) coronat amb la seua destrucció controlada el 23 de març de 2001.

També s’apuntaven, per cert, els japonesos, la sonda espacial dels quals Suisei (‘milotxa’, encara que també diuen així al planeta Mercuri; al principi, la van batejar Planet-A, a l’estil de les sèries científiques), que havia enlairat el 18 d’agost de l’any anterior, 1985, sobrevolava el 8 de març al mateix cometa Halley. Al cap, havia sigut llançada amb la intenció que estudiara la seua corona d’hidrogen i l’efecte de vent solar sobre l’astre.

Però que ningú s’espante, no es va acostar molt (tampoc era, ni és, segur fer-ho tant): la distància mínima de distància entre l’aparell japonès i el volanti estel·lar va ser d’entre 151.000 i 152.400 quilòmetres. Encara que la trobada va ser fogosa, amb impactes de pols i cremades per a l’enginy terrestre, i fins es va perdre després del sol, va tornar i encara no l’han jubilat.

4. Barraca “Els Chuanos” 1986. Arxiu Federació de Barraques.

Les desgràcies no venen soles

No eixíem, no obstant això, de les desgràcies en qüestions tecnològiques. Sis astronautes, Ellison Onizuka, Francis Scobee, Gregory Jarvis, Michael J. Smith, Ronald McNair i Judith Resnik, enginyera informàtica i biomèdica que era, a més, la segona dona astronauta estatunidenc i la quarta en l'àmbit mundial, més una civil, la mestra Christa McAuliffe, van perdre la vida el 28 de gener en explotar en el mateix llançament la nau en la qual anaven, el transbordador espacial 'Challenger'.

Les investigacions subsegüents van mostrar una cadena de despropòsits, on un error inicial era subestimat, i cada vegada més menystingut, de despatx a despatx, sens dubte en honor del gran déu de la rendibilitat, o les ganes d'apagar l'ordinador o guardar-se la clau anglesa a la butxaca i deixar-se anar a casa. Aquest comportament, a dir dels sociòlegs, i a dir també del nostre viure diari, anava a escalar-se i enquistar-se. A vegades, podia arribar a sentenciar a una empresa; en unes altres, com aquest cas, simplement es cobrava vides humanes. El que no és poc.

Tot això constitueix titulars del dia a dia de la ciutadania mundial, l'espanyola i, per descomptat, l'alacantina, com el ramat de comissionats de Sèneca Autobusos, que no haurà de tancar l'orella a quant esdevé no ja en el seu voltant, sinó el que viu per si mateixa. I més amb un termòmetre com el de les Fogueres de Sant Joan, que ens trauen el cap, en mode crític i artístic, al món gràcies als seus monuments.

Aquest 1986, guanyaven, per cert, en la màxima categoria, la foguera del districte d'Hernán Cortés, 'Mediterrani', obra de Javier Mayor León, de bressol basc, en Munguía (Biscaia), però criança netament alacantina, i el també alacantí Tomás Gosálbez. L'experiència, per cert, va semblar agradar-li a Javier Mayor, que repetiria amb el temps això de treballar en col·laboració.

En el cas infantil, Francisco López Albert signava el monument de màxim guardó, 'Les mil i una il·lusions', per a la comissió de Foguerer Carolines. Il·lusions... les que havia creat l'escultor, gravador i pintor Gastón Castelló, nascut a Alacant el 3 de novembre de 1901 i que, per poc, ja que moria el 16 de maig d'enguany, no va poder veure la corresponent edició de les Fogueres.

Gastón Castelló, després de tot, havia sigut 'de facto' el creador de l'estètica base sobre la qual s'anaven a construir, dècada a dècada, nostres Fogueres. El seu cèlebre, hemeroteca rere hemeroteca, tramvia ja no anava a quedar-se encallat més... sota les mans creadores de Castelló. Però la Festa seguia. Aquell 1986 s'emportava el premi de portades de barraques 'Marxa damunt de tot' (que arrancarà festejos en 1982, en el districte de Florida Sud), mentre que el de carrers adornats va per a Abad Fernández Helgera, en Verge del Remei-La Paz.

Hi havia més pel que plorar, també en el món de la cultura alacantina, amb una altra defunció, el de Manuel Baeza, alacantí que va venir al món, fill d'orfebre, el 8 de gener de 1911 i se'n anava el 7 de setembre, passades

(5)

ja els Fogueres. Va arreplegar la professió del pare, es va dedicar després al dibuix i la il·lustració, i després, molt influït per Emilio Varela (1887-1951) i el malagueny-parisenc Pablo Ruiz Picasso (1881-1973), referents bastant localitzables en part de la seua obra, es va professionalitzar.

De prestigi no sols en l'àmbit de les nostres fronteres locals, regionals o nacionals, també va pintar i va treballar com a ceramista, a més d'atrevir-se amb mosaics i vidrieres.

(6)

I pel costat de l'ecologia, l'1 de novembre al consorci químic suís Sandoz (nascut en 1886) se li escapaven, després d'un incendi accidental, uns quants productes dels seus laboratoris de la ciutat, també helvètica, de Basilea. L'infaust resultat serà que al voltant de 20 tones d'insecticides, fungicides i herbicides van acabar nadant en el riu Rin, que després de Basilea té parada a França (Estrasburg), Alemanya (Colònia, Düsseldorf) i Rotterdam (Països Baixos o en el que abans coneixíem només com Holanda, que al cap és una regió històrica d'aquesta nació). No, si la cosa anava com anava.

Taral · larejo de primera

En fi, vaja any!, no? D'acord, entre les novetats que portava la tecnologia, sobretot la dedicada a electrodomèstics i articles de consum en general, aquest any teníem que el so digital quedava incorporat a les cassetts, amb una especial desenvolupada per Sony (obria la porta per a les DAT, Digital Àudio Tapes, cintes d'àudio digital).

Els desenvolupaments posteriors en aquest camp, especialment els de la mateixa companyia d'origen japonès fundada, segons els registres, el 7 de maig de 1946, anaven a deixar obsoleta la invenció a no gaire tardar. En concret, en 1992. Si tenim en compte que no es comercialitzaria fins a un any després, en 1987, poc va poder fer per si mateix la criatura tecnològica (encara que la inventiva emprada per a, per exemple, 'netejar' el so anava a servir-li després a Sony de molt, les coses com són).

1986

Però, com ja havíem vist en l'anterior llibret, ja teníem altres creacions. Per exemple, el 'walkman', nascut amb la dècada gràcies, precisament, a Sony. Així que no hi havia excusa per a recórrer-se els carrers ballotejant els últims 'hits'. Recordem que, en el pla internacional, és l'any de grups com la banda New Wave (nova ona) estatunidenca Berlin, sorgida en 1978 i encara en actiu. El seu 'Take My Breath Away' ('Lleva'm l'alè'), i el seu començament ("cuang-cuang-cuang, cuang-cuang", o una cosa així) va escalar a un primeríssim primer lloc després de formar part de la banda sonora de la pel·lícula 'Top Gun: Ídols de l'aire' ('Top Gun'), dirigida per Tony Scott (1944-2012), germà de Ridley.

El compositor italià Giorgio Moroder, responsable de la música del film, estava també després del tema, amb un començament com el de 'Livin' on a Prayer' ('Vivint d'una oració'), el "uwa, uwa, uwa" que presentava la banda roquera liderada per Jon Bon Jovi. I què dir, en el lloc número tres, del "tirori-totí, tirorirorirorí" de 'The Final Countdown' ('El compte arrere final'), del grup suec Europe, que va començar a descarregar en 1979?

(7)

(8)

Sí que és que aquell va ser un any daurat per qualitat, la qual cosa va agradar a la crítica, i comercialitat per un tub, la qual cosa sens dubte li va alegrar l'any a les discogràfiques. Segons Madonna, aquell any, 'Papa Don't Preach' ('Papà no predica', sí, la del començament en violí); per als rockers britànics Queen, collita de 1970, era qüestió de 'A Kind of Magic' ('Una espècie de màgia', el dels 'snaps' o espetecs de dits per a acompanyar el ritme); i a l'austríac, vienès, Falque (la faceta roquera-popera New Wave del compositor Johann 'Hans' Hölzel, 1957-1998) triomfava amb 'Rock M'Amadeus', una cosa molt polisèmica però que podem traduir, per exemple, com 'Bressola'm, Amadeus'; d'acord, qui no va ser per ací cantant al pesat això de "Amadeus-Amadeus-Amadeus, Amadeus-Amadeus-Amadeus"), per citar un més del mercadeig internacional?

El panorama nacional no es quedava arrere: 'A la calor de l'amor en un bar', de la banda Gabinet Caligari (1981-1999); la segurament avui políticament incorrecta 'Marta té un marcapassos', dels Homes G, en els escenaris des de 1981; o Ana Belén i Víctor Manuel cantant-li a 'La porta d'Alcalá'. Fins hi havia buit per als més veterans: José Luis Perales, nascut en 1945, conquistava ones radiofòniques i escenaris amb 'què canten els xiquets'.

En fi, amb tanta tecnologia com hem vist que existeix llavors (i estava la tele, clar, amb les seues emissions de videoclip, llavors en la seua gran època), segur que taral·larejar-les, les taral·larejaven, totes o algunes, nostra Bellesa adulta, Remedios Fernández Pérez, així com les seues Dames d'Honor, Concepción Bueno, Lucía Mas, Mari Ángeles Carpallo, María Dolores Llofriu, María Dolores Mateo, María Eugenia Soriano i Noelia Alcaraz.

Fins i tot, per què no, la Bellesa Infantil, Lirios Llorens San José, i, clar, les seues Dames d'Honor, Ana Jaén, Ana Serrano, Dulce Martínez, Elisa Llorens, Esther Bernabéu, Inmaculada Martínez, Inmaculada Verdú, Irene Company, Lourdes Carratalá, Maite Luna, María Cristina García, María Doménech, María Isabel Duval, María Salomé Martínez, María Teresa Martínez, Mónica Melgares, Patricia Bas, Raquel Gómez i Tatiana Vidal.

Unes quantes pel·lícules

Bé, d'acord, i qui cita música diu audiovisual. Ja hem parlat de 'Top Gun', però quin més hi havia per aquest patí? Del cinematogràfic parle. Perquè just després de l'èxit de la Paramount, teníem a un James Cameron 'Titanic' convencent-nos que segones parts poden ser bones, i trepidants, amb 'Aliens: el retorn' ('Aliens'), multiplicant el nombre de bestioles i fins marcant-se un homenatge al clàssic de la Universal 'Frankenstein' (1935), que rodara a Hollywood el britànic James Whale.

La veritat és que la Meca del Cinema anava a trufar les taquilles internacionals, allargant el seu braç fins i tot a produccions europees o asiàtiques que va finançar o simplement va distribuir. Però el llistat principal pintava quasi exclusivament estatunidenc. Seguia el drama

(8)

(9)

(10)

bèl·lic, amb elements biogràfics, 'Platoon', d'Oliver Stone per a l'Orion, en l'actualitat filial d'Amazon-Metre-Goldwyn-Mayer. Almenys arribava d'Austràlia la següent, 'Cocodril Dundee' ('Crocodile Dundee'), realitzada pel televisiu Peter Faiman per a la Paramount (associada, per a la seua distribució europea, a la Twentieth Century-Fox, els 20th Century Studios després d'adquirir-la la Disney).

Un Stephen King singular podia degustar-se en el drama amb cadàver, sobre el pas de la infància a l'adulesa, 'Compte amb mi' ('Estand by Em'), del versàtil, i d'obra molt més que interessant, Rob Reiner per a la Columbia (la Sony). O una enginyosa comèdia de la Paramount (l'estudi que triomfava clarament enguany) anomenada ací 'Tot en un dia' ('Ferris Bueller's Day Off'), de l'expert en comèdies (especialment amb xiquets sols a casa) John Hughes (1950-2009).

També una de terror, un clàssic de la Fox, de nou a la producció, 'La mosca' ('The Fly'), amb el canadenc David Cronenberg triomfant davant crítica i públic amb la mateixa història amb què ho havia fet en 1958 l'inspirat artesà cinematogràfic, americà d'origen alemany, Kurt Neumann (1908-1958).

9. Bellea Sèneca-Autobusos 1986, Reme Fernández Pérez. Arxiu Foguera Sèneca-Autobusos.
10. Bellea infantil Sèneca-Autobusos 1986, Lirios Llorens San José. Arxiu Foguera Sèneca-Autobusos.

(11)

I el plorat titellaire i cineasta americà Jim Henson (1936-1990) unia creativitats, en 'Dins del laberint' ('Labyrinth'), amb el productor George Lucas, el cantant i compositor David Bowie (1947-2016) i l'actriu nord-americana Jennifer Connelly, més, com a guionista, una aportació del grup còmic britànic Monty Python (1969-2014), l'historiador, actor i cineasta gal·lès Terry Jones (1942-2020). Distribuïa TriStar (avui també Sony, com la històrica Columbia).

11. Foguera infantil 1986 Foguerer Carolines. Premir Premi Categoria Especial. Arxiu Federació de Fogueres.

(12)

1986

Completament amb 'Vellut blau' ('Blue Velvet'), un absorbent 'thriller' (abans dèiem "una de suspens") escrit i dirigit per l'estatunidenc David Lynch per a l'efímer estudi, De Laurentiis Entertainment Group (DEG, 1984-1994), del productor italià Dino de Laurentiis (1919-2010), qui ja li havia produït a Lynch, per a la Universal, l'avui reivindicada 'Dune' (1984).

Acabem la desena amb una comèdia dramàtica familiar (és a dir, amb la seua companya sentimental llavors, Mia Farrow, i la seua sogra, l'actriu clàssica d'origen irlandès Maureen O'Sullivan, 1911-1998) de Woody Allen, 'Hannah i les seues germanes' ('Hannah and Her Sisters'), per a l'Orion.

Si ens cenyim exclusivament al cinema espanyol, va ser l'any taquiller per a Fernando Trueba per 'L'any de les llums', homenatge entre altres al col·lega italià Federico Fellini (1920-1993); Vicente Aranda (1926-2015) per 'Temps de silenci', adaptant a Luis Martín-Santos (1924-1964) i produït ací, com Trueba, pel grup d'empreses d'Andrés Vicente Gómez (que en aquells dies tenia acord de distribució internacional amb Warner Bros); o Jaime Camino (1936-2015) amb 'Drac Rapide', a propòsit dels prolegòmens de la guerra civil espanyola.

En fi, en aquest any especialment generós envers el cinema espanyol, Fernando Fernán Gómez (1921-2007) s'adaptava a si mateix amb 'El viatge a cap part', mirada tragicòmica al món dels còmics de la llengua; i Pedro Almodóvar continuava abocant títols taquillers amb 'La llei del desig', desaforat melodrama, amb pinzellades còmiques ací i allà, que rellançava les carreres de Carmen Maura i Antonio Banderas.

Va haver-hi més rebenta taquilles, que es van expandir per Europa i aplanaven el camí perquè la indústria de Hollywood començara a plantejar-se de debò participar ací. La Sony, per exemple, que amb el temps anava a convertir-se en finançadora-distribuïdora de Trueba o Almodóvar, reestrenaria per allà fora, a partir de 2007, 'La llei del desig' com si es tractara d'una cinta pròpia.

Històries alacantines

Fins i tot per aquestes locals terres, amb l'Associació de Cinema Amateur d'Alacant (ACADA, que durarà uns quants anys més que la dècada, no molts) desplegant veles, fèiem cinema en xicotet o gran format, generalment curts i medis. Així, el premiat especialista en documentals Pedro Sánchez (sense relació, ni tan sols familiar, amb, almenys mentre escrivim això, l'actual president espanyol) estrenava 'Art i restauració', centrat en l'alacantina família Alabès, dedicada a tals menesters.

Vicente Pascual, anys després en el Taller d'Imatge de la Universitat d'Alacant, presentava 'Ataraxia', drama a propòsit dels grups neonazis. Produïa un altre jove cineasta i promesa, Javier Cabrera, qui alternaria més tard documental televisiu o en Xarxa amb curtsmetratges d'argument i la docència audiovisual.

(13)

Enrique Nieto Nadal, mag dels efectes especials casolans i el cinema d'animació, portava homenatge al setè art amb 'Cinema, amor i fantasia', protagonitzada pel veterani realitzador, i amic de Gastón Castelló, José Ramón Clemente (1912-2012), i els videoclips 'Dona', per al grup Mediterrani, amb, entre altres actors, Belén Rueda, i 'Lluna plena', per a l'Ovelleta Paranoica', amb el seu actor fetitxe, el professor audiovisual, cineasta i autor de revistes musicals Estimant Beltrán (1953-1999), que també ho seria del valencià Carles Mira (1947-1993).

1986

Rubricaria Nieto l'any amb altres dos títols, el drama fantàstic d'acció, amb tocs de comèdia, 'Un conte fort, molt fort', amb el propi cineasta lluitant contra un dibuix seu, i el drama surrealista 'Un despertar', amb no pocs punts de contacte amb la primera pel·lícula alacantina d'argument conservada, 'L'home que va pescar el seu somni' (1932), de José Ramón Clemente i protagonisme de Gastón Castelló, perseguint una volandera papallona de vestuari (una pilota en la cinta de Nieto).

Precisament, el mateix Beltrán adaptava la crònica de successos, amb maltractament de gènere, en un relat irònic, captador de premis, com totes les cintes ací ressenyades, titulat 'Primeríssim primer pla'.

Un altre dels genis del curt alacantí, Ramón Tejeda, filmava 'Dos', comèdia a propòsit de dos rodamóns. I Domingo Rodes i Javier Blasco rodaven per al Centre de Mitjans Audiovisuals de la Diputació d'Alacant 'Gastón Castelló, foc i ombra', amb guió de José Ramón Clemente.

Quant a llargs, Manuel Iborra anava pel segon, 'Caín', un drama amable amb professor i alumnes que, a més d'Antonio Resines, comptava amb la intervenció de Verónica Forqué (1955-2021), la seua esposa des de 1981 fins a 2014. Si ja ho dèiem, és que estàvem llançats.

(14)

(15)

Mentrestant, des d'allà fora les coses seguien al seu, amb els Estats Units afavorint i aollint la primera reunió de l'Equip de Tasques d'Enginyeria d'Internet (21 investigadors en l'assumpte), el 16 de gener, per a desenvolupar i promoure els estàndards de la Xarxa de Xarxes. Si és que hi havia per a estar preparats. Mentre dissenyaven estratègies, en ple i productiu 'brainstorming' o 'tempesta de cervells', per les venes digitals del món començava la propagació, el 19 del mateix mes, de 'Brain', el primer virus informàtic personal, basat en MS-DOS (Microsoft Disk Operating System o sistema operatiu de disc de Microsoft).

Justo (bo, el 3 d'abril) quan el gegant IBM llançava el primer ordinador portàtil, i Pixar s'independitzava de la Lucasfilm de George Lucas, en el si de la qual havia nascut, en 1979. Paradoxalment, en 2006 era adquirida per la Disney, que el 30 d'octubre de 2012 es feia amb l'accionariat de Lucasfilm.

Encara que tot això, des del món de nostres Fogueres, quedava un poc lluny, més quan se'ns venien damunt, en plens festejos, unes votacions, ni més ni menys que unes eleccions generals el 22 de juny, que sí, que queia en diumenge, però ja picaven sent ciutadà del carrer, així doncs imagina't que, com a persona pertanyent a una comissió, i més si vas amb la il·lusió, per exemple, de desfilar, o simplement d'estar en la teua racó, va i et toca com a vocal, o president!, d'una mesa electoral.

En fi, el referèndum revalidava la majoria absoluta per al PSOE, la qual cosa resultava curiós perquè es temia tot el contrari a causa de la polèmica campanya, i l'assumpte sobre el qual calia votar, i com l'havia enfocat el partit governant, a propòsit de l'altra consulta de l'any, la del dimecres 12 de març. Es tractava de saber si anàvem a seguir en l'OTAN (Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord), fundada el 4 d'abril de 1949 i a la qual Espanya pertanyia sí o sí (és a dir, sense consulta electoral) des del 30 de maig de 1982. Ja llavors, el PSOE, en l'oposició, havia estat en contra, enarborant a més un aclaridor eslògan: "OTAN, d'entrada,

no!". Per això, va anunciar que quan arribara en poder (alguna cosa que llavors semblava difícil) convocaria un referèndum perquè el poble decidira per si mateix l'eixida d'associació militar intergovernamental controlada pels Estats Units. I van arribar les eleccions generals del dijous 28 d'octubre de 1982 i el PSOE que es feia amb la majoria absoluta.

Però llavors va canviar de parer i, encara que va convocar, després dels precis des de diversos fronts polítics, la citada consulta, aquesta vegada va decidir que OTAN sí, i sobre la base d'això va dissenyar la seua campanya. Potser alguna cosa d'això transcendia en aquest disseny, al Saul Bass (1920-1996), entre l'abstracció i el figurativisme, del cartell de les festes en aquest any, 'Solsticial', obra de cartellista i pintor valencià, de Meliana, Enric Ruiz Roig. Per això del foc.

Sense recórrer a explicitar massa l'assumpte en si, una lluminosa flama, untada en dinàmic pinzell, inundava el quadre d'alegria a pinzellades puntillistes. Tons càlids que se sobreposaven a les ombres de la nit.

A casa pròpia

Molt a oferir, el pintat per Ruiz Roig, amb el lema de 'Fogueres de / Sant Joan 1986 / Alacant / Del 21 al 29 de juny / Festes d'Interès Turístic Internacional', per a unes celebracions que, a dir de veus més experimentades, com la de Juan Carlos Vizcaíno en el seu article '(1980-1992) Un viatge iniciàtic pels Fogueres d'Alacant', no van resultar especialment rellevants, així a títol general, encara que, amb major nombre de districtes, en el particular suposaren un avanç enfront d'altres anys.

S'avançava la plantà al dia 20, la qual cosa donava per a menys dificultats, per als artistes que concursaven o per a Àngel Martín Jover, qui alçava l'oficial, un 'Homenatge a la Festa'. Els Fogueres, amb la seua interrupció electoral, anaven a desenvolupar-se en un Alacant amb desgavell local per corruptela, quan va saltar l'escàndol de la concessió d'administracions de loteria a la província a membres del PSOE, així com familiars d'aquests.

El governador civil (a partir de 1997, aquest càrrec creat en 1824, es transformaria en els actuals subdelegats del govern) des de 1982, l'historiador Octavio Cabezas Moro, va haver de cessar, pel gol que li havien colat en porteria, ja que no va ser culpable de res, deixant el lloc al polític alacantí Virginio Fuentes Martínez, molt pròxim al PSPV, la branca en l'actual Comunitat Valenciana del PSOE.

Hi havia moviment estudiantil. L'ensenyament secundari (batxillerat i formació professional) s'havia alçat en pancartes pels canvis en l'accés a la universitat (la selectivitat), l'augment de les taxes acadèmiques o l'exigència de major pressupost per a l'ensenyament públic. Temes que servien per a unes reivindicacions que, això sí, van tenir més prompte lloc en l'hivern d'enguany, enllaçat, clar, amb el següent.

Alacant i un sorpres despartat injectat per l'estirada de la dècada, assisteix a tot això ens la indiferència i l'expectació. Bé, almenys si llegim les cròniques-queixa de l'època. Les dades del PGOU que s'aprovaria a l'any següent, en 1987, comencen a filtrar-se a la premsa, la qual cosa inevitablement comença a condimentar una sopa de sorpreses, cabrejos i esperances.

Més en un un any en què necessitem un poc d'ànim, que en l'esportiu l'Hèrcules ens ha baixat a segona divisió, la qual cosa donarà lloc a una desfilada d'entrenadors que anirà contractant la directiva per a a continuació acomiadar-los. Es pretén el retorn immediat a primera, però, com assenyalen molts comentaristes de l'època, l'única cosa que s'aconsegueix és confusió sobre la gespa i enutjos en les graderies. Caldria esperar a la temporada 1996-1997 per a tornar a degustar les mels de la primera divisió.

Almenys, en handbol la cosa va pintar molt millor: el club alacantí (1952-1993), per l'època Tecnisán Alacant, tenia l'orgull de poder alçar la Copa del Rei de nou (ja l'havia aconseguit en 1976, en la seua primera edició), després d'un renyit partit al Palau contra el Barça.

Bé, des dels districtes festers, fogueres i barraques, en les acaballes de juny, el món es veia per descomptat amb més il·luminació que menfotisme, com en Sèneca Autobusos, on estrena presidència Pedro Luis Sirvent. Són unes fogueres amb primer certamen de paella, almenys oficialment, al castell de Sant Ferran.

Com ens cita Juan Carlos Vizcaíno, “elements negatius llastraran aquesta nova cita: la caiguda parcial de dues de les quatre fogueres de Categoria Especial —molt més notòria en la corresponent a Benalúa— o l’excessiva acumulació de desfilades el 23 de juny —lliura de premis, ofrena de flors i desfilada de la província—, a conseqüència de l’ajornament dels actes habituals de la jornada prèvia”, en referència, per descomptat, a la jornada electoral del dia 22.

Encara que, les coses com són, “com a trets positius destacarem la Barraca Popular situada en la Llotja, o l’obra mestra plantada per José Muñoz Fructuoso en la Florida”.

Però, al final, estàvem l’any de Txernòbil, de l’explosió del ‘Challenger’, dels abocaments al Rin, i l’ombra de la tragèdia ens va cobrir per això. Ho cita Biscaí, però apareix també en la premsa de l’època, per exemple, en ‘El País’, en un article de Joaquim Genís el titular del qual ho diu tot: ‘Un jove va morir electrocutat a Alacant quan presenciava una ‘cremà’. La peça informativa ho aclareix encara més: “El jove de 19 anys Manuel Antonio Sánchez Pastor va morir electrocutat abans de les dues de la matinada d’ahir, quan presenciava la cremà experimental que per primera vegada plantava la Diputació d’Alacant en els voltants del Palau Provincial. Un altre jove que li acompanyava en aquests moments, Jorge Pizema Guillamón, va rebre també una descàrrega elèctrica, però només va patir ferides lleus”.

El segon paràgraf entrava ja en fondàries explicatives: “Segons els informes tècnics emesos per Hidroelèctrica Espanyola, un fanal de l’enllumenat públic a la qual estava subjecte un cable del qual penjava, amb anterioritat a la cremà, una garlanda de l’enllumenat extraordinari, va ser l’origen de l’accident. El fanal es va comunicar elèctricament en rebre aigua procedent de les mànegues dels bombers. Les flames de la foguera, que van aconseguir uns 12 metres d’altura, van arribar fins al cable subjecte al citat fanal i aquest es va partir, aconseguint així als dos joves. La garlanda de bombetes que penjava del cable havia sigut eliminada per motius de seguretat abans de la cremà”.

Calia parar en aquesta segona meitat de la dècada? La vida segueix i ja ho assegura un d’aquests refranys espontanis als quals un està exposat si s’emporten les orelles posades (no ho he tornat a escoltar, i ja se sap que, en festes, si es repeteix alguna cosa dues vegades, ja és tradició), i em va fer gràcia: “Som alacantins, ens agrada el pa, la festa i el vaig veure”.

D’acord, 1987 apuntava ja per l’horitzó.

(16)

(17)

1987

(1)

1987

DESCOBRINT UN UNIVERS

A un, mentre escriu, se li estarrufa el clatell el reparar en la immensitat de l'oceà galàctic. Anem, l'univers. És a dir, el cel nocturn, que és quan podem extasiar-nos, si ens trobem en un lloc on no lluiten contra la contaminació lumínica. A la vall del Sella, per posar un exemple de la nostra província.

Pensàvem que érem el centre de l'univers i no som més que un xicotet planeta que orbita una estrella no gaire allà, si la comparem amb unes altres, en un racó d'una galàxia que tampoc és que siga la gran superproducció. Som, de fet, una miqueta més que res en un vast espai ple d'immensitats.

I bé, després de la cura d'humilitat, reparem en el fet que alguns d'aquests punts de llum que veiem allà a dalt, en el firmament, fa molt que van deixar d'existir.

El trucestà en la velocitat a la qual viatja la llum, 299.792.458 metres per segon; arrodonint, com sol fer-se quasi sempre en pla divulgatiu, 300.000 quilòmetres per segon. A això haurem d'introduir-li una peculiar unitat de mesura, l'any llum, és a dir, la distància que recorre la llum en un any (no és instantània: per exemple, el sol dista de nosaltres 150.000.000 quilòmetres, així que si dividim la velocitat de la llum per aquesta xifra, descobrim que ens tarda a arribar vuit minuts i 20 segons).

Per a abreujar, 9.460.730.472.580,8 quilòmetres, en total, és un any llum. Bé, perquè per aquests llocs anava a donar-se el gran descobriment científic d'enguany, el 24 de febrer.

Aquesta mateixa nit, va poder veure's des de la Terra (afinant instruments, bé és veritat) la supernova SN 1987A, en el Gran Núvol de Magallanes, una galàxia nana pròxima a la Via Làctia. Era la primera vegada, encara que fora amb telescopi, en què podíem contemplar aquest fet amb els mitjans científic-tecnològics del moment, i pràcticament des de qualsevol racó del globus. Això sí, com ja anotàvem, la supernova havia deflagrat prop de la Via Làctia, però no prou. I això era bo. Vegem el perquè.

(2)

(3)

L'esdeveniment, per eventual (subjecte a contingència, que pot esdevenir o no), es localitzava a uns 168.000 anys llum. Consisteix en una explosió estel·lar en arribar una estrella massiva al final del seu cicle vital, la qual cosa la col·loca a la vora del col·lapse, ja que s'embarca en una fusió nuclear descontrolada.

Després de la bomba, per cert, o es torna un forat negre, absorbint fins a la llum, o es converteix en una estrella de neutrons, un objecte estel·lar d'una densitat quasi inimaginable (una culleradeta de la matèria de tal tipus d'estrella podria pesar en la Terra fins a mil milions de tones).

Doncs bé, la distància mínima perquè no t'afecte l'explosió d'una supernova (danyant la capa d'ozó i l'atmosfera en general, la qual cosa podria causar danys en l'atmosfera, a part de l'ona expansiva) és d'uns cent anys llum. Però tranquils, que ara com ara la candidata més pròxima a convertir-se en supernova és Betelgeuse, una estrella gegant roja en la constel·lació d'Orió, a 640 anys llum del nostre planeta.

2. Bellea del Foc 1987, Aránzazu García Espinosa. Arxiu Federació de Fogueres.
3. Bellea del Foc Infantil 1987, Laura Ferrán Gutiérrez. Arxiu Federació de Fogueres.

(4)

(5)

Coses verdes

En tot cas aquest desplegament còsmic que aconseguia el seu punt màxim de llum en maig de 1987, i que tants beneficis anava a reportar-nos, del seu estudi parlo, a l'astronomia, l'astrofísica i la ciència en general, ens obria el camp a un any més optimista en aquest camp. Almenys, el que hauria sigut una curiositat més, un titular a part en les pàgines més recòndites dels periòdics, o un simple comentari curiós, però també jocós en els telenotícies, va cobrar un inusitat reconeixement popular.

Potser l'èxit de la visualment atractiva sèrie documental de divulgació científica 'Cosmos: un viatge personal' ('Cosmos: A Personal Voyage'), una luxosa producció escrita per l'astro-biòleg, astrofísic i astrònom novaiorquè Carl Sagan (1934-1996), recurrent-se l'univers en una nau-dent de lleó, o passejant-se per la desapareguda biblioteca d'Alexandria, la que assegurin els cronistes que va cremar Juli Cèsar (100 al 44 abans de Crist), va fer molt per aconseguir que aquestes temàtiques

4. Bellea Sèneca-Autobusos 1987. Arxiu Foguera Sèneca-Autobusos.
5. Bellea infantil Sèneca-Autobusos 1987. Arxiu Foguera Sèneca-Autobusos.

(6)

(7)

ja no foren cosa d'unes 'bestioles rares' que feies coses amb els números. O així. De sobte, per exemple, et descobrien els arqueòlegs el 22 de setembre d'aquest any altre bust femení a l'estil de la ibera Dama d'Elx, allà pel jaciment arqueològic de Cabezo Estel, entre Guardamar i Rojales, i el tema de la Dama de Guardamar baixava al fòrum interessat i setciències dels bars, entre cerveses i pells de gamba.

Matèries que aprendre des de la joventut, com possiblement va succeir llavors amb la nostra Bellea adulta, la de Sèneca Autobusos, Begoña Fons Baeza, i les seues Dames d'Honor, Eva María Álvarez Fernández i Natividad Calvo Pérez, així com la Bellea infantil, Elisa Lloréns García, i les seues Dames d'Honor.

Perquè les ciències avançaven una barbaritat. Ja ho vèiem en l'anterior llibret, de quan l'informàtic Robert E. 'Bob' Kahn (1938) i el matemàtic i científic de computació Vinton 'Vint' Cerf (1954), tots dos estatunidencs, s'havien embarcat, en principi amb finalitats militars, a coordinar i dissenyar la xarxa de xarxes, la Xarxa, la Internet (International Network: Xarxa Telemàtica Internacional), filla de la universitària i militar Arpanet (Advanced Research Projects Agency Network: Xarxa de l'Organisme de Projectes d'Investigació Avançada, creada en 1969 i presentada en societat en 1972).

Havia començat pràcticament en 1982, i aquest 1987 el protocol de control de transmissió/protocol d'Internet (Transmission Control Protocol/Internet Protocol), és a dir, el model o conjunt de protocols TCP/IP, fonamental perquè en 1990 arrancada la World Wide Web (Xarxa Àmplia Mundial), ja estava com acabat d'eixir de la tahona tecnològica.

Mentrestant, allà fora, Ronald Reagan (1911-2004), el president estatunidenc, i Mijaíl Gorbtxov (1931-2022), el rus (llavors encara soviètic), es reunien en el #mateix Muro de Berlín, que estava a puntet (ho veurem en aquest mateix llibret) de caure. La Guerra Freda, i valga el recurs literari, s'anava refredant a poc a poc.

No obstant això, Colòmbia i Veneçuela continuaven ventant-se i bé entre elles. L'enfrontament diplomàtic obert ara es desencadenava més enllà de les Fogueres de Sant Joan, el 9 d'agost de 1987, però posaven en un compromís l'estabilitat de la zona. El fet que no hi haja una delimitació acceptada per tots dos països dels terrenys que corresponen a cada qui va exacerbar el fet que una corbeta de l'Armada de Colòmbia es colara en aigües del golf de Veneçuela. Una altra aigües van tenir tints més sinistres, en naufragar, en el port belga de Zeebrugge, la nit del 6 de març de 1987, el ferri britànic MS Herald of Free Enterprise, emportant-se a les profunditats a 193 passatgers i tripulants.

Taral · larejant amors perduts

Eren temps, els d'enguany, en què quan taral · larejàvem o xiulàvem en pla internacional, ho fèiem ("oueeeeooo") amb el rocker 'Walk Like an Egyptian' ('Caminar com un egipci', o 'com una egípcia'), de The Bangles, banda femenina fundada en 1981; la balada amb començament a piano 'Alone' ('Sola'), a càrrec de la cantant i guitarrista Heart (Nancy Wilson), o el soul ("yuuuuh") de Gregory Abbott amb 'Shake You Down' ('Sacsejar-te', però, ull, no de pegar, sinó d'arribar fort als sentiments).

Per Espanya se'ns anava la cosa pel políticament incorrecte, amb 'Vull beure fins a perdre el control', en realitat un tema de desengany amorós dels Secrets, grup de pop-rock nascut en 1978 (llavors es deia Tos); com aquell en què el cantant melòdic Bertín Osborne, 'Dos cors i un destí', plorava abans del mal; i, què dir de la cançó de Mecano (1981-1992) 'Em costa tant oblidar-te'. I al cinema? En les taquilles internacionals, la Paramount s'emportava la palma amb una de suspens rodada per Adrian Lyne (encara que la seua carrera comença a ser reivindicada com la d'un hàbil artesà visualment bastant creatiu) 'Atracció fatal' ('Fatal Attraction'), més 'Superdetective a Hollywood' ('Beverly Hills Cop II'), comèdia policíaca amb Eddie Murphy als ordes de Tony Scott, és a dir, el germà de Ridley.

Per part seua, l'actual Lionsgate, llavors com Vestron, pràcticament l'últim gran estudi a fundar-se en la indústria (oficialment, en 1997, però funcionava des de poc abans d'aquesta dècada amb altres noms) s'apuntava un dels seus primers èxits amb el romanç musical 'Dirty Dancing', que llançava a l'avui plorat actor Patrick Swayze (1952-2009).

(8)

I Espanya començava a internacionalitzar-se. Així, José Luis Cuerda (1947-2020), el director preferit de Martin Scorsese (de debò), adaptava el clàssic de l'escriptor Wenceslao Fernández Flórez (1884-1964) 'El bosc animat', amb un repartiment nacional de campanetes; Pedro Almodóvar estrena 'La llei del desig' als Estats Units ('Law of Desire' per allí; per cert, aquest és l'any en què apareix registrat com d'estrena del film en moltes fonts; poder americà); mentre que Vicente Aranda (1926-2015) presenta 'El Lute (camina o rebenta)', la primera dels lliuraments de la seua biografia fílmica sobre Eleuterio Sánchez, a partir dels llibres del mateix Sánchez.

1987

(9)

(10)

I quants de nosaltres vam ser als cinemes a veure aquests títols, o altres, segons edat i preferències? D'acord, segur que gents cinèfiles ho som quasi tota la població alacantina, així que res impedeix pensar que ho foren, de fet amb certesa que en molts casos ho eren, i són, la nostra Bellea del Foc adulta, Aránzazu García Espinosa, de Polígon de Babel-Bernardo Pérez Sales, actualment a la biblioteca del Museu Art Contemporani d'Alacant (MACA), i les seues Dames d'Honor, Juana María Pareja Olit (Sant Blai), María del Pilar Morte Sabater (Port d'Alacant), María Dolores Poves Martínez (Tómbola) i Mariló Briones Vives (Plaza de Pius XII).

O la Bellea del Foc infantil, Laura Ferrán Gutiérrez, de Parc-Plaza Galícia, i la seua respectiva Cort d'Honor, Ana Delgado de Molina González (Plaza de Ruperto Chapí), Gloria Ballester Cámara (Florida Sud), Olga Tomás Orozco (Santa Isabel) i Sandra Santoja Pérez (Tómbola).

Amb bandera local

I quina més s’anaven a trobar les nostres representants de la Festa i les seues famílies? Entre altres coses, la corresponent ració de cinema local, alacantí, l’any en què Luis García Berlanga (1921-2010) rodava per terres de Xixona ‘Moros i Cristians’. El jove Javier Cabrera s’acostava, a través d’una llegenda urbana, a l’assot mèdic del moment, la sida, en ‘Benvingut, Mr...’, amb la seua collita de premis. La jove cineasta, avui dedicada a la publicitat, Verónica Cerdán estrenava reflexió científica, amb robots a imatge i semblança de l’ésser humà, en ‘Catarsi’.

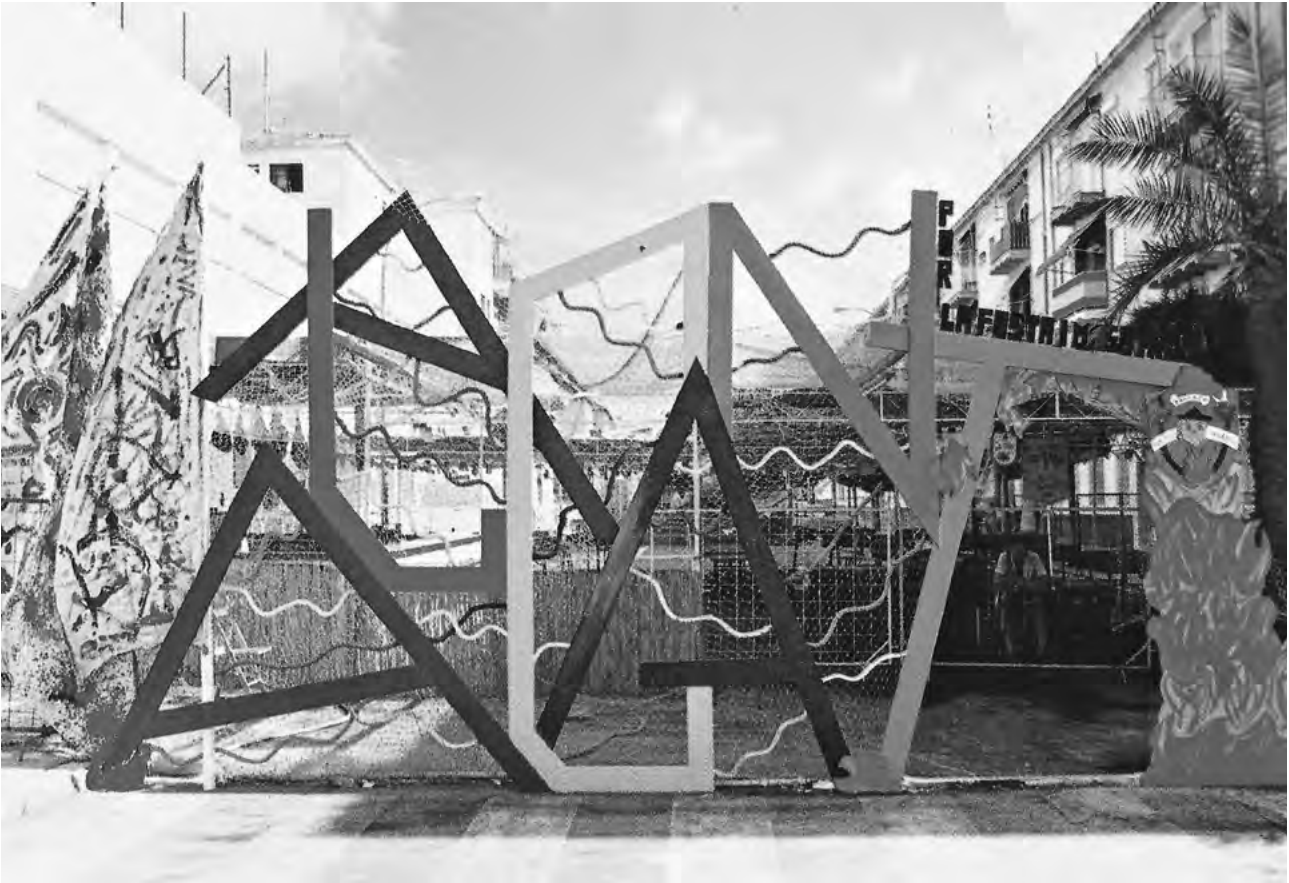
Ramón Tejeda narrava una història sobre portar les decisions pròpies fins a les últimes conseqüències en ‘Després de la meua llibertat’, on com a cap de producció figurava un tal Fernando Abad. Qui per cert ix com a actor, a més d’una àmplia selecció del món cultural local de l’època en una molt irònica, fantasiosa i més prompte presumpta autobiografia del veterà José Ramón Clemente titulada ‘Homenatge en Sunset Boulevard’.

Vicente Pascual tornava a estar produït per Javier Cabrera amb ‘Lucy’, videoclip amb trossos argumentals per a la banda Les Alegres Comadres de Windsor. I Enrique Nieto Nadal es prenia un respir després de l’allau de títols de l’any anterior filmant només ‘Nocturn’, fantasia amb cossos pintats i dibuixos animats, amb final còmic, que comptava fins i tot amb el mateix Nieto en un xicotet paper. I entre tants curts, dos llargs. ‘El vent de l’Illa’, títol d’època ambientat a Menorca quan l’ocupació anglesa (entre 1708 i 1802) i que va suposar l’òpera preval com a realitzador del director de fotografia alcoià Gerard Gormezano. I ‘Quimera’, del també alcoià Carlos Pérez Ferré. Segona cinta en la seua carrera, després centrada en la televisió, i un títol fallit, a dir de públic i crítica. I quin més anaven a trobar-se? Bé, molt i regirat. Com les eleccions municipals del 10 de juny, que revaliden en el poder a José Luis Lassaletta, a tir de pedra de les seues volgudes (fins a la sobreprotecció) fogueres.

Succeeix en un país encara agredit, i de quina manera, pel terrorisme d’ETA, com amb l’atemptat de l’Hiperacor (supermercats d’El Corte Inglés) de Barcelona, el 19 de juny de 1987, amb un cruent balanç de 21 morts i 45 morts.

I pluja, ja molt passades les Fogueres, el 4 i 5 de novembre. Es va acarnissar amb Múrcia i la Vega Baixa alacantina, encara que per la ciutat va aïllar a la barriada de Sant Gabriel i a la pedania de Santa Faç. El Govern va decretar el 13 d’aquest mateix mes la declaració de zona catastròfica, alguna cosa no gaire volgut avui per governs de tot color.

En l’endemig, arribaven a la ciutat els videoclubs. Havien obert, amb la mateixa dècada, a Madrid i Barcelona, portant aquesta peculiar cultura del VHS fins al nostre país. Serà aquest 1987 quan va obrir el local pioner a Alacant, Armero, en el barri de Los Angeles. Per cert que, almenys en el moment d’escriure aquestes línies, continua obert, i a més asseguren en la seua publicitat: “Continuem sent els més barats d’Alacant”. Ara es dediquen també a digitalitzar gravacions i filmacions vàries. Entre tot això, doncs, queda espai per a nostra Festa, i com era?

(11)

Premis deserts

Per a Juan Carlos Vizcaíno, en l’article ‘(1980-1992) Un viatge iniciàtic per les Fogueres d’Alacant’, “l’escàs suport amb què inicialment José Luis Lassaletta va acollir l’arribada d’Albaladejo, va llastrar aquest 1987 fester, on les bones intencions no es correspondrien sempre amb els resultats. Uns brillants actes d’Elecció i Proclamació, l’aposta per una Desfilada Folklòrica de caràcter nacional, no aconseguiran evitar un baix nivell artístic —on cabria la notable excepció de Ciutat d’Assis—, definit per una pobra Foguera Oficial, o la lamentable Cremà anticipada de la Foguera de Pont-la Vilavella. Destacarem finalment com a assoliment important la brillant recuperació de l’Exposició del Ninot Infantil, que va superar amb escreix l’encara pobríssima mostra adulta”.

Això de la foguera oficial havia quedat enguany a càrrec de Tomás Gosálvez, qui, en 1982, per exemple, havia plantat per a Sèneca Autobusos ‘La llum del cinquatenari’, però que enguany es tallava la coleta foguerera.

Pedro Soriano li proporcionarà aquest mateix any el primer premi a Sant Blai pel seu encara avui lloat monument ‘Terreta’, i quant a l’infantil, el també alacantí Francisco Javier Gómez Morollón, forjat en l’oriolana Escola d’Arts i Oficis, li ho facilita a Carolines Altes per ‘Mites i Realitat-Realitat i Mites’.

11. Barraca “Per la Festa i mosatros” 1987. Arxiu Federació de Barraques.

En qüestió de barraques, 'Per la festa i mosatros' (consignada com 'Per la festa i nosaltres' en moltes fonts), fundada en 1959 en el foguerer entorn del barri i districte de Sant Blai, s'emportava el màxim guardó per la seua portada enguany i, qui dona més, el següent. Quant a carrers adornats, en el 1987 va ser el carrer Alberola en Benalúa.

Perquè no era qüestió de declarar deserts aquests premis, alguna cosa que sí havia ocorregut per a enguany amb el concurs de cartells de les Fogueres. Així que, ni curts ni peresosos, els organitzadors del certamen rescataven el dibuix del cartell de 1936, els 'Ninots' del pintor (i creador i constructor de monuments festers en la República) Melchor Aracil Gallego (1906-1966).

Avançat per a la seua època, la qual cosa li va convertir en algú més atractiu per al públic en general que per als jurats, paradoxes de la vida. Així, per a res despuntava en 1987 aquesta parella de foguerers, amb les seues respectives indumentàries, que semblen sorgir del mateix foc. Es canviava, lògicament, el lema, el mateix que l'any anterior, en 1986, encara que, clar, actualitzant la data.

Novetats en la Festa

Això sí, hi ha novetats en la Festa, com el concurs artístic o de 'playbacks', que en realitat arranca enguany, encara que ara sembla que estiga omplint escenaris tota la vida, almenys la de les Fogueres de Sant Joan. I també el seu puntet de polèmica, perquè tinguem de tot.

Per això, més d'una persona lligada o aliena al món fester aplaudia que el pregó d'arrancada de les Fogueres de Sant Joan haguera sigut a algú "d'ací". El malentès venia perquè enguany se li encarregava al valencià, de Rocafort, plena zona de l'Horta Nord, Vicent Soler Marco, en l'època conseller d'Administració Pública de la Generalitat Valenciana. L'anterior, 1986, havia quedat a càrrec del governador civil de Tarragona.

Bé, algú hauria d'haver llegit millor les ressenyes, perquè Vicente Valero Costa, el citat governador, no deixava de ser un important polític d'abast internacional però lligat al PSPV, a més de nascut a Villena. En 1985 havia sigut greument ferit en un atracament en una sucursal del Sabadell en el municipi català de Valls.

I com bufaven els vents pel nostre racó? En la foguera de l'any anterior 'Cinema?... som tots', l'alacantí Santiago Leal León es pregunta, i es contestava. En aquest 1987 evocava, referint-se a 'El follet de Sant Joan'. La infantil, 'Amistat', quedava a càrrec del també alacantí Francisco Javier Capella Pérez, qui li arreplegava el testimoni a la pròpia comissió, amb la seua 'Fantasia infantil'. Eren temps d'esperança, i ja havíem vist que la il·lusió s'amagava després d'una i mil cantonades. Calia continuar plantant. Ja se sap que, en Fogueres, la Festa comença directament entre els calius del monument del passat any. Que ja ens anàvem a internacionalitzar del tot. Arribava 1988, l'any de les 'Dones a la vora d'un atac de nervis', quan fins a la Paramount volia 'remake' americanitzat. Qui ens podia parar ja? Ni una supernova.

(12)

(13)

13. Foguera infantil Carolines Altes 1987. Arxiu Federació de Fogueres.

(14)

14. Foguera La Florida 1987. Arxiu Roberto Climent.

1988

(1)

1988

UN VODEVIL JOVE I INTERNACIONAL

Les van il·luminar el 12 de gener de 1967. I van il·luminar al seu torn moltes mancances cinematogràfiques fins a la seua desaparició, conforme la democràcia calava en els porus espanyols. Les sales de “art i assaig”, destinades a totes aquelles pel·lícules que, segons l’ambigua legislació, no seguien “les convencions comunes”, i que fins i tot van arribar a dotar-se, a la fi de 1977, d’un òrgan regulador i fins a protector, l’Associació de Distribuïdors i d’Exhibidors de Cinema d’Art i Assaig, estaven destinades a un públic minoritari.

Anem, que, encara que el cinema s’omplira, no teníem allí capacitat física per a les sales ‘normals’. Per això, quan enguany s’estrenava ‘Dones a la vora d’un atac de nervis’, d’un Pedro Almodóvar plenament assentat en l’escena europea i novaiorquesa, i el Ministeri de Cultura aprovava les sales d’art i assaig, aquestes es van veure desbordades per cues i cues d’un públic ansiós per veure una àgil comèdia d’embolic vestida, això sí, de pura ‘modernitat’.

En ple Casc Antiga alacantí, el Barri, la zona de marxa i copeo, els cinemes Astoria’s (en realitat, les lletres sobre l’entrada comuna a aquestes dues xicotetes sales posava Cinemes Astoria), fundats el 25 de maig de 1979 i tancats en 2009, es van veure poc menys que assaltats, de sobte, per aquesta situació. El recinte, amb accés principal al carrer Cisneros i eixida evacuadora a la plaça del Carmen, se les va veure i li les va desitjar per a poder projectar la pel·lícula.

La cinta d’Almodóvar, per cert, va gaudir de major distribució internacional que mai. Pot ser que el que adquirira els drets per a això un llavors jove estudi hollywoodense, l’Orion Pictures (creada en 1978 per executius de la United Artists, descontentaments amb la marxa de la veterana marca; irònicament, tant una com l’altra van acabar deglutides per la Metre-Goldwyn-Mayer, avui propietat d’Amazon), que va titular als Estats Units com ‘Women on the Verge of a Nervous Breakdown’, va fer que el seu abast fora major que mai. Fins i tot amb el temps, encara que no va quallar, la llavors triomfant Paramount va arribar a negociar un instantani ‘remake’ o refaigó totalment estatunidenc... bo, conservant a Rossy de Palma en el seu paper.

Però el cas és que ‘Dones a la vora d’un atac de nervis’ presentava una novetat. Ara, d’acord amb el públic que va atresorar el llargmetratge a tot el món, vèiem que la cosa pintava totalment juvenil.

(2)

(3)

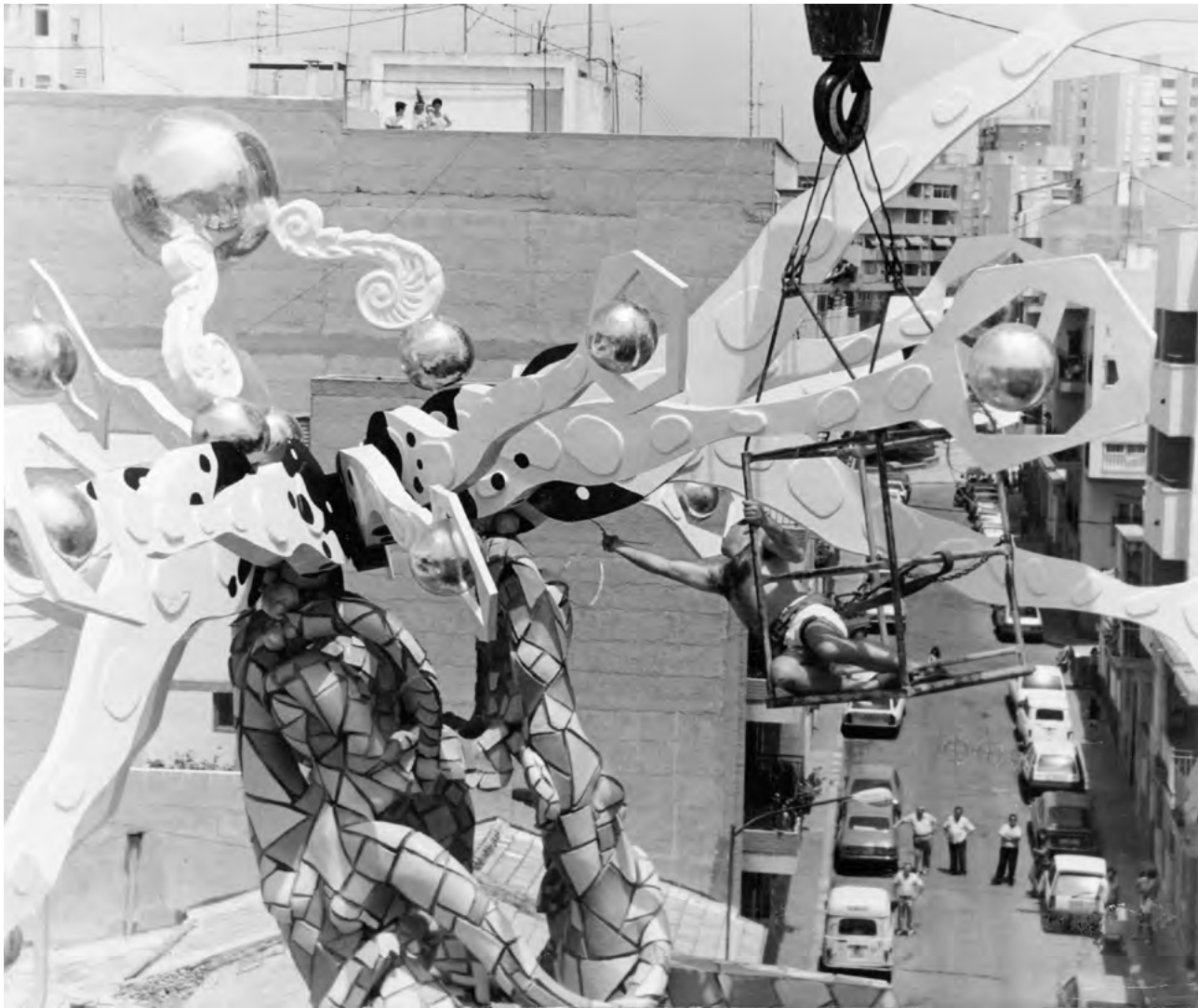
Dolents, dolentes i revistes

És el moment de veure el món amb ulls joves, potser els de la Bellea del Foc adulta, Paloma Llavador López, de Santa Isabel encara que criada en el barri de Benalúa (va ser, per cert, la primera Bellea del Foc amb insígnia d’Or, i la seua filla Paula de Santolino Llavador era triada, pel mateix districte, Dama del Foc Infantil en 2008), i les seues Dames d’Honor, Leticia López Barbero (Hernán Cortés), Margarita Valdés Vidal (Florida Sud), María José García Lucena (Florida-Portazgo) i Rosa Ana Senén Rubio (Altozano).

O la Bellea del Foc infantil, Andrea Rico Bernal, de Sant Ferran, i la seua Cort d’Honor, Ana Rodríguez Rodríguez (Joan XIII, segon sector), María Teresa Luna Casanova (Port d’Alacant), Teresa Eva Soria Ten (Princesa Mercedes) i Yolanda València García (Santa Isabel).

En fi, eren els temps en què si ens fixem en les fotos, però també en els nostres records discotequers, prevalien les muscleres, els cardatges al gat lluitador, minifaldilles, pantalons de tir alt, quan no uns vaquers trencats, i les jaquetes de cuir (al dolent o dolenta). Les xiques sobretot portaven els més

2. Bellea del Foc 1988, Paloma Llavador López. Arxiu Federació de Fogueres.
3. Bellea del Foc Infantil 1988, Andrea Rico Bernal. Arxiu Federació de Fogueres.

(4)

cridaners i extravagants complements, en arracades de fantasia però ben evidents, i tots amb cinturons, i aquelles ulleres de sol que per descomptat no estaven dissenyades per a romandre en la més absoluta discreció.

Les carpetes i llibretes escolars acabaven posseint una portada bis, amb Madonna vestida promocionant ‘Qui és aquesta xica?’ (‘Who’s That Girl’), de James Foley (1953-2025) per a la Warner Bros, estrenada un any abans, o sobretot ‘Cercant a Susan desesperadament’ (‘Desperately Seeking Susan’), dirigida en 1985 per l’avui televisiva Susan Seidelman per a l’Orion, en aquell temps ja un estudi enfocat al juvenil, en general (pelis d’adolescents divertits sense parar, fins enfrontats a morts vivents), en particular (dramas rockers, fins i tot ‘jevis’ o ‘jeviatas’, rapers) i fins i tot en l’universitari (es van agenciar els serveis de Woody Allen, per exemple).

També hi havia fotos de Michael Jackson (1958-2009), Patrick Swayce, Prince, Whitney Houston (1963-2012)... fins a una veterana com a Tina Turner, en la seua versió punki-rockera en la pel·lícula ‘Mad Max 3. Més enllà de la cúpula del tro’ (‘Mad Max Beyond Thunderdome’, 1985), una altra producció del metge i cineasta George Miller, per a la Warner Bros, dedicada a les aplaudides aventures de la seua creació del “guerrer de l’autopista” i el seu ‘univers’ (van cinc).

4. Plantà Sant Blai 1988. Arxiu Roberto Climent.

Una joventut que comprava revistes com la ‘Súper Pop’ (1977-2011), dedicada al famoseo adolescent en general i editada per Mariano Nadal, que també dedicà publicació al món del cor adult amb ‘Ràpid’, sorgida en 1972. O ‘Fotogrames’, la revista del cinema, fundada el 15 de novembre de 1946 per un altre Nadal, Antonio.

I què dir de la revista (en consells als seus joves lectors i en il·lustracions) ‘Nou Val’, que tancava en 2012 després de 32 anys de compres d’amagat perquè no s’escandalitzaren els majors de la casa. Per cert, també era una publicació de Mariano Nadal i família, que en aquella època triomfaven en els quioscos amb un ull posat en el que es produïa allèn les nostres fronteres (la ‘Bravo’ alemanya, la ‘Variety’ estatunidenca).

Irònicament, l’editorial d’Antoni Nadal (un brancatge més de l’assumpte, segons Maruja Torres en les seues memòries) va acabar absorbida pels editors dels models a espanyolitzar.

Patrocinant cultures

És que això de l’oci ens posava. Així, les pantalles oferien massivament, des de Hollywood, divertiment de qualitat a mà de lloats directors com Tim Burton, amb la comèdia ‘Bitelchús’ (‘Beetlejuice’, 1988), per a la Warner Bros; o Barry Levinson amb el melodrama amb persona discapacitada mental ‘Rain Man’, per a la United Artists; o John McTiernan (la brillant carrera del qual es va desplomar després d’estar implicat en un cas d’escoltes telefòniques, el famós ‘informe’ o ‘cas Pellicano’) amb la d’acció ‘Jungla de cristall’ (‘Die Hard’), per a la Twentieth Century-Fox (avui 20th Century Studios).

I art, clar! És un moment en el qual fins i tot des dels governs s’impulsaven els patronatges i les obres socials. Segons la premsa, però a l’any següent al qual narrem, és a dir, el 1989, es parlava que s’havien gastat 35.700 milions de pessetes (214.561.321,27 euros al canvi actual, que continua sent una barbaritat) en el patrocini de la cultura.

La pròpia i ara desapareguda Caixa d’Estalvis del Mediterrani (CAM), omnipresent llavors especialment en l’avui Comunitat Valenciana i la comunitat autònoma murciana gràcies al logo i imatge creats per Taula de Disseny (el triangle i el cub inserits en el cercle), a través del seu departament d’Obres Socials, treia pit en la memòria anual d’aquest àrea, anotant una despesa anual de mil milions de pessetes (6.010.121,04 euros).

També començava el mareig de xifres en el camp privat, el món de les galeries i les subhastes, en el qual el Japó, tant grans amb empreses com amb col·leccionistes privats, es va fer amb el domini de les compres en l’àmbit mundial. No es tractava tant d’amor a les muses com pura inversió.

Tot això, per descomptat, va reafirmar als galeristes de tot el món, més acuitats a generar ‘conceptes’ fàcilment vendibles, per altes quantitats, que art tradicional. Amb tot, aquest últim també va viure licitacions milionàries aprofitant-se de la consolidació de veteranes cases de subhastes com Sotheby’s, sembrada en 1744, o Christie’s, collita de 1766.

(5)

(6)

També s'apuntalaven, i en això havien de veure molt també els galeristes, fires com a Arc (Fira Internacional d'Art Contemporani d'Espanya), que arrancava en 1982 i s'internacionalitzava cada vegada més. Es fomentava el col·leccionisme per onsevilla, fins i tot des d'institucions financeres, a través de les seues obres socials o fundacions, amb la intenció també, per part de l'Estat, de trobar suport econòmic a la conservació del patrimoni històric.

O s'avivava el foc dels certàmens, literaris, de cinema o audiovisuals (amb el gran auge del cel·luloide en xicotet format i el començament de l'era digital), de pintura o escultura (només materials dels tinguts com a nobles quant a estatuària, per exemple) a un descontrolat tot val, tot és creatiu, avivat per les gran fires.

Això sí, igual que als artistes els donava per no treballar i plantar allò de 'Sense títol', i fins 'Sense títol 1', 'Sense títol 2'... 'Sense títol 420', als organitzadors els donava per això de declarar deserts els premis dels concursos (per experiència, en alguns consistoris és que ni tan sols hi havia partida per al màxim guardó... però bo).

Això sí, de premis va l'assumpte, amb, de tornada als regnes de les Fogueres de Sant Joan, Pedro Soriano obtenint-lo de nou per al districte de Sant Blai, aquesta vegada amb l'obra 'Alacant, geni i cultura'. També repetien artista, Francisco Javier Gómez Morollón, i districte, Carolines Altes, en el monument infantil, aquest 1988 batejat com a 'Records de la festa'.

1988

(7)

(8)

I aquesta vegada no es declarava desert el de cartell foguerer. L'Ajuntament, o més en concret l'edifici consistorial, cobrava tints, a dues dimensions, de taulell, com aquests que fabrica Morán Berruti, qui va introduir el Carnestoltes en aquesta terra. Però ací qui signa el cartell és l'arquitecte i urbanista alacantí Àngel Gambín Pallarés, que esbossa el principal immoble municipal en línies lliures, a mà alçada, i li planta palmeres al capdamunt (presumiblement, se li apunten des de la plaça de la Santíssima Faç). Davant de tot, com a taques de color (no n'hi ha primaris), la foguera oficial, envoltada de gentada, crema. Senzill, directe i efectiu.

La línia artística, ja amb un altre artista, com veurem, anava en una certa manera a repetir-se a l'any següent, però est 'A.24.6' (tal com va ser titulat) marcava una fita en el cartell foguerer.

Alguna cosa més a sumar en un any en què la foguera oficial tornava a les mans de Pedro Soriano, qui, potser vingut a dalt, titulava 'I el foc es va fer festa'. I de món fester anava, per descomptat, l'assumpte d'això dels carrers adornats, ja que el premi se l'emportava el passatge de Coix, en el districte Foguerer Carolines.

(9)

1988

Els problemes creixen

Temps, per descomptat artístic, per a la nostra Bellea, la de Sèneca Autobusos dic, Rosa María Egea Cano, més les seues Dames d'Honor, Dulce Jiménez Martínez i Mónica Melgares Blanco. O la Bellea infantil, Inmaculada Martínez Pérez, i la seua Cort d'Honor, Ana Jaén, Asunción Oliver Samper, Beatriz Hueso Simón, Begoña Tudela Montagud, Gema González Poveda, Irene Oliver Samper, Ivana Rodríguez Bernabéu, Laura Arcos Fernández, Lourdes Carratalá, María del Pilar Samper Bueno, Pilar Oliver Samper i Rosa Martínez Rodríguez.

Amb monuments, el districte, molt referits a la nostra pròpia terra, potser per allò del pensa global, actua local, que tan de moda es va posar llavors en els regnes de tota mena d'art. Per això 'El Neptú d'Alacant' era el títol del monument adult de Sèneca Autobusos, amb el qual el valencià Vicente Almela Caballé substituïa a Santiago Leal. En el cas infantil, repetia Francisco Javier Capella Pérez, ara parlant de 'Nostres festes'.

Fora del gaudi de carrer, això sí, les coses es tornaven, com de costum, espinoses. Arribaven pels televisors, incansables ulls de cinabri que, no ho oblidem, ens veuen mentre nosaltres els mirem. D'acord, és una de les idees base del telefilm clàssic de terror, però que no feien més que reposar, 'El televisor', de 1972, de Narcís Ibáñez Serrador (1935-2019), on el que succeeix després de la pantalla pot traspasar aquesta i estendre's a la realitat.

És que tal realitat, per part seua, era la que tocava, i si a casa el que posava és veure sèries extraguères com la mescla de comèdia de situació o 'sitcom' i ciència-ficció 'Alf' (1986-1990), o la seua versió animada (1987-1989), totes dues per a la Warner Bros, darrere també d'una altra 'sitcom', 'Els problemes creixen' ('Growing Pains', 1985-1992), que va convertir a l'actual estricte predicador Kirk Cameron o el programa musical al dia 'Rockopop' (1988-1992), dirigit i presentat per Beatriz Pécker, en la pantalla xica podfem visionar moltes altres coses.

L'any, de fet, es tancava amb un atemptat aeri el 21 de desembre, quan, durant el vol regular internacional 103 de Pa Am, que cobria el trajecte entre Frankfurt (Alemanya) i Detroit (els Estats Units), amb escales a Londres (Anglaterra) i Nova York (els Estats Units), explotava una bomba allotjada en el compartiment de càrrega, desplomant-se l'aparell sobre la xicoteta població escocesa de Lockerbie.

En terrible saldo registrava 270 morts, 259 de l'avió (incloent la tripulació, on hi havia una persona espanyola) i 11 en la pròpia Lockerbie. Curiositats: perdien passatge, i salvaven la vida, entre altres, l'actriu Kim Cattrall i el cantant i músic punk John Lydon (més conegut com a Johnny Rotten), qui fora vocalista dels Sex Pistols (1975-1978).

La situació avui és que encara no es té la certesa de qui o qui van perpetrar la massacre. Es va culpar a Líbia, que en aquells dies reobria el seu Museu del Castell Roig (Assaraya Alhamra), inaugurat en 1919 a Trípoli, la capital líbia, i anys després s'assegurava que va ser el #mateix líder de la nació àrab, Muamar el Gadafi (1942-2011), qui va ordenar la barbaritat.

(10)

Però hi havia un bon grapat de candidats en un món, a estones, de la Guerra Freda (encara que paradoxalment la imatge immediata del moment de Reagan i Gorbatsxov els mostrava com a guerrers/discapacitats a la vora de pitjar el botó equivocat).

Per l'època, o més concretament des del 15 de maig de 1988 i el 15 de febrer de 1989, la Unió Soviètica abandonava l'Afganistan. El conegut com Vietnam soviètic, iniciat en 1978, deixava un saldo terrible d'aproximadament un milió de morts entre la població afganesa i, per part soviètica, 14.427 militars morts o desapareguts, més 576 per als serveis de "intel·ligència" (anem, espionatge).

Almenys l'Iran i l'Iraq signaven una momentània pipa de la pau, el 20 d'agost de 1988, retirant-se tots dos a les seues respectives fronteres, les que havien establert en l'Acord d'Alger de 1975.

I a Birmània tocaven a sometent, perquè la població del país asiàtic, que protestava contra la dictadura militar d'orientació soviètica (encara que ficant en el got, i agitant bé, quanta superstició oriünda tocara) des de 1962. El 8 d'agost, és a dir, després de les Fogueres, començaven uns disturbis entre els quals destacarà, com a guia indiscutible, la dona política Aung San Suu Kyi, qui guanyarà les eleccions de 1990.

(11)

Va ser arrestada, ja que la Junta Militar no va acceptar els resultats, encara que amb el temps arribaria a consellera d'Estat (2016-2021), encara que no ha pogut ser presidenta, ja que per a això, si eres persona birmana, els teus fills han de tenir passaport del país (no britànic, com en el cas d'Aung San Suu Kyi).

I bo, plantem-nos que al Mèxic de l'època va haver-hi, una vegada més, acusacions de frau electoral respecte al llavors etern Partit Revolucionari Institucional o PRI, aquesta vegada les eleccions del dimecres 6 de juliol de 1988, denominades oficialment Procés Electoral Federal 1987-1988.

Polítiques i barraques

Això de la política és el que tenia, que muntava desgavell pertot arreu. Com en les mateixes Fogueres de Sant Joan, quan es tria com a pregoner a l'empresari i polític socialista Antonio Fernández Valenzuela (1947-2018), d'origen extremeny però criança alacantina, i que en aquell temps exercia com a president de la Diputació alacantina.

Comencem bé en el científic, en instal·lar en l'Antàrtica o Antàrtida, el Pol Sud, la nostra primera base, la Joan Carles I, a l'illa de Livingston. Però, després de tot, la qual cosa prima, ja ho comentàvem, és el polític. Com el primer pas cap a això de les paritats, en decidir el 23 de gener que la quarta part dels dirigents del partit dirigent siguen dones. O el nomenament el 21 de febrer de Julio Anguita com a secretari general del Partit Comunista Espanyol (PCE).

(12)

I arranca, el 28 de juliol, la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV), organisme presumiblement independent (però adscrit al Ministeri d'Economia) que s'erigeix com a òrgan de control sobre “les societats que emeten valors per a ser col·locats de manera pública en el mercat primari” (com les accions empresarials), “els mercats secundaris de valors” (les borses, el deute públic anotat en compte, més els mercats oficials de “futurs i opcions”, com criptomonedes, índexs borsaris, valors de renda fixa), i les empreses que presten serveis d'inversió i institucions d'inversió col·lectiva.

El dolent arriba per l'acció continuada d'ETA, assassinant a policies i civils per igual. A part, amb la notícia de segrestar el 24 de febrer de l'empresari Emiliano Revilla, al qual no van alliberar fins al 30 d'octubre, després de 249 dies captiu, uns vuit mesos.

A part, abans d'acabar l'any, el 14 de desembre (el 14-D, en els titulars) els sindicats majoritaris, UGT i CCOO, li muntaven al PSOE, el 14 de desembre, una vaga general que literalment paralitzava al país. Abaratir els acomiadaments i obrir la porta gran als contractes temporals no li va semblar bona idea a aquella ingent massa indignada. Al partit socialista anava a suposar-li, a l'any següent, el perdre la majoria absoluta.

(13)

Tot això, per descomptat, transcendia a aquesta porció del Llevant feliç anomenada Alacant ciutat, en un any considerat gris en qüestions municipals, sobretot polítiques. Deixàvem de badallar només amb alguna brega de registre baix. I com anava per Fogueres? Bé, sembla que molt millor, en un any en què fins teníem subcampiona d'Espanya de judo, la futura campiona olímpica i política Miriam Blasco.

Juan Carlos Vizcaíno, en el seu article ‘(1980-1992) Un viatge iniciàtic per les Fogueres d’Alacant’, cataloga a 1988, al costat de 1982, com a “any cim”. A més, “la maduresa i l’entesa Albaladejo-Lassaletta arribava en 1988, on diverses innovacions van conformar una de les festes més memorables que es coneixen. Des de la posada en marxa de les Jornades de Convivència entre Belleses i el Jurat de la Bellea del Foc, la creació del Concurs de Mascletaes —llavors en la Rambla—, el trasllat del lliurament de premis a la tribuna de la Rambla, l’aparició del llibre escrit pel desaparegut Francisco Javier Sebastià o la dotació de caràcter internacional a la Desfilada Folklorica, van ser eixos que van marcar una festa extraordinària”. I fins estrenàvem, en el passeig de Campoamor, la primera Barraca Popular, inaugurada el dilluns 20 de juny, i que, en col·laboració amb la Ràdio Alacant-Ser, i altres cadenes del Grup Pressa, portaria a artistes importants fins les Fogueres de Sant Joan. Que l’any 1988, al cap i a la fi, el pintaven per al públic jove.

(13)

(14)

1989

(1)

1989

QUAN VEGES CAURE ELS MURS

Asseguren, però ja se sap que el que per ací es diu cal posar-ho sempre en quarantena, que, si es construïra una paret ben alta amb tots els trossos del Muro de Berlín que hi ha solts pel mercat per ells generat, donaria per a tres muralles xineses, almenys. Bé, si bé no queda realment molt d'ella (i no parle només de les construccions visitables), aquesta mesurava exactament 21.196 quilòmetres. El Muro, per contra, tenia una extensió total de 155 quilòmetres, dels quals 45 dividien a la capital alemanya en dues parts.

El cas és que, encara que l'esdeveniment no anava a desenvolupar-se de manera física fins al 9 de novembre, quan per ací ja estàvem aplicats als Fogueres de 1990, tot l'any va ser un preparatori per a l'explosió de sentiments que anava a generar aquell acte que va tenir tant de simbòlic, de físic; i per a molta ciutadania, de real. Aquell dia es trencava per fi l'anomenat Teló d'Acer o Cortina de Ferro, aquella fèrria, i estarrufada de mort, separació entre la "capitalista" Europa Occidental i la "comunista" Europa Oriental.

S'havia planejat, organitzat i executat després de la Segona Guerra Mundial, i havia suposat la visualització de l'anomenada Guerra Freda, una perillosíssima escalada política i militar, especialment nuclear, entre tots dos blocs. Ara, curiosament, dos dels seus tinguts com a defensors, el president estatunidenc, Ronald Reagan (1911-2004), i el soviètic, Mijaíl Gorbtxov (1931-2022), anaven a liquidar en bona part allò.

Gorbtxov, així mateix, anava a rubricar, abans de cessar (va dimitir) com a president de Rússia, el cor mateix de la Unió Soviètica o Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques (l'URSS o CCCP, pel seu nom en rus), el 25 de desembre de 1991, la fi d'aquell Estat. Aclarim que la seua presidència únicament abastava des del 15 de març de 1990, però prèviament havia exercit com a president del Presídium del Soviet Suprem de la Unió Soviètica, des de l'1 d'octubre d'aquest 1988 al 25 de maig de 1989, i com a president del Soviet Suprem de la Unió Soviètica des de 1989 fins a 1990. Anem, que era el que més mana.

(2)

(3)

Però què era el Muro de Berlín exactament? Després de la conflagració mundial, les diferències entre tots dos blocs els van portar a separar-se, des de l'1 de juliol de 1945, mitjançant una fèrria línia divisòria que incloïa filats, camps minats, metralletes, rases. Alemanya quedava dividida en dos, l'Alemanya Oriental (República Democràtica Alemanya o RDA), la soviètica, i Alemanya Occidental (República Federal d'Alemanya o RFA), la 'capitalista'.

Paradoxalment, la capital de la part soviètica era Berlín, geogràficament situada a la RDA. En concret, Berlín Aquest. Encara que la de la RFA, en canvi, es localitzava a Bonn, però Berlín, ciutat acollida a més a un, parcialment respectat, estatus especial, resultava massa important per al bàndol estatunidenc-europeu occidental. Es va crear així una illa, espècie d'anunci de les bondats occidentals, a més de formiguer de polítics, empresaris i espies, envoltada per un estarrufat teló.

2. Bellea del Foc 1989, Eva Isabel Oltra Moyano. *Arxiu Federació de Fogueres*.
3. Bellea del Foc Infantil 1989, Rocío Zaragoza Guerrero. *Arxiu Federació de Fogueres*.

(4)

A Hollywood, de fet, li va agradar l'assumpte, i el va visitar moltes vegades, amb cintes, per cert, tan notables cinematogràficament com 'Un, dos, tres' ('One, Two, Three', 1961), visió cínica al mateix temps que espurnejant i trepidant sobre tots dos blocs a càrrec de Billy Wilder (1906-2002); Túnel 28' ('Fuita from East Berlin', 1962), última cinta de l'especialista, d'origen alemany, en cintes gòtiques i de terror Robert Siodmak (1900-1973); o 'Cortina esquinqada' ('Torn Curtain', 1966), una d'espies del gran Alfred Hitchcock (1899-1980). Ai, el cinema.

4. Foguera Polígon de Sant Blai 1989. *Arxiu Tomás Bordera*.

Viatges a l'aventura

Arriben la nostra Bellea del Foc adulta, Eva Isabel Oltra Moyano, de Doctor Bergez-Carolines, amb les seues Dames d'Honor, María Cristina Esteban Fabregat (Alfons El Savi), María dels Àngels Chorro Gregori (La Goteta), María José Sánchez Castro (José María Py) i Maribel Bustos de la Font (Los Angeles), i la Bellea del Foc infantil, Rocío Zaragoza Guerrero, de Diputació-Renfe, més la seua Cort d'Honor, Belén Torregrosa Cerdà (Joan XXIII, primer sector), Diana Ros Paterna (Alfons El Savi), María Belén Ruíz Sánchez (Campoamor Nord-Plaça d'Amèrica) i Patricia Ferrández Rodríguez (Verge del Remei-La Creu), i quines pel·lícules podien veure per les nostres pantalles?

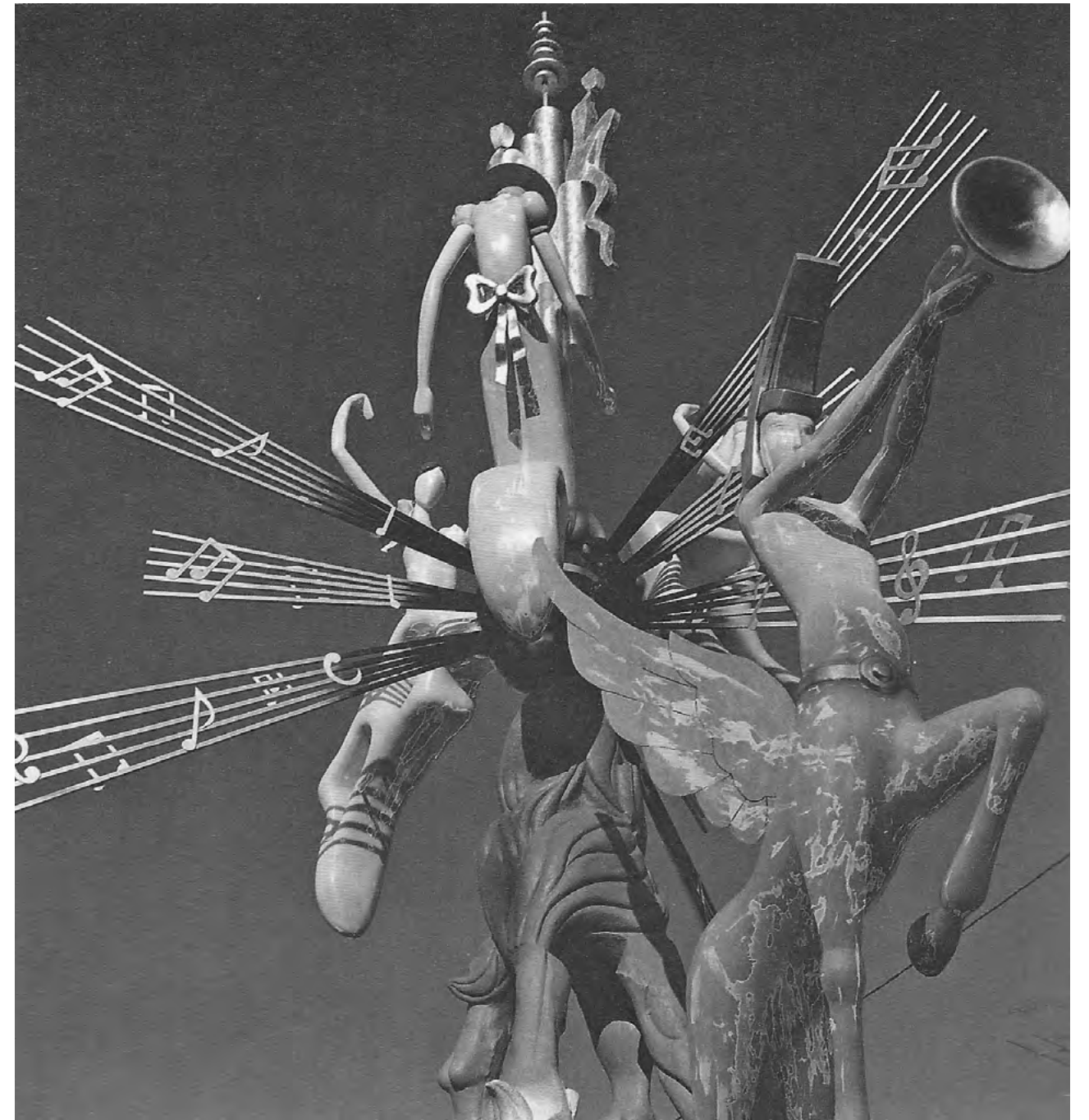
M'imagina que no es perdrien el tercer lliurament de l'aventurer creat per l'ací productor George Lucas i l'ací director Steven Spielberg, i sí, per a la Paramount, Indiana Jones. 'Indiana Jones i l'última croada' ('Indiana Jones and the Last Crusade') va rebentar taquilles a tot el món, incloses, clar, les alacantines, i de pas ens assabentàvem que el pare d'Harrison Ford (Indy) tenia la seua mateixa edat: Siguen Connery (1930-2020), el primer James Bond, saga en l'estructura de la qual s'inspirava aquesta.

Bé, i de pas ens assabentàvem que el Sant Greal de la Catedral de València, la Seu, reposa en realitat en les interioritats d'Al Khazneh (El Tresor), l'edifici més famós de les jordanes ruïnes de Petra: al marge del qual tria Indy, els responsables del film van cometre la humorada d'incloure en escena una rèplica 'adaptada', alguna cosa que ja havíem pogut veure, per exemple, en 'Excalibur' (1981), de John Boorman.

Però algunes d'elles segur que també van gaudir de les bromes i ironies de Tim Burton amb la seua versió, per a la Warner Bros, després de tot propietària de l'empresa editora, DC Comics, de 'Batman'. A part, per cert, picava Espanya de nou, ja que l'escenografia del film estava reconegudament inspirada en l'arquitecte català Antonio o Antoni Gaudí (1852-1926).

I ja posats per a continuar gaudint al cinema en pla emoció i crispates de qualitat, la producció de Spielberg per a la Universal 'Retorn al futur: Part II' ('Back to the Future Part II'), on aquesta vegada, sota la batuta directorial de Robert Zemeckis, un dels alumnes avantatjats de l'escola, se'ns portava de veritat al futur, al qual els creatius del film havien imaginat. Una altra diversió més per a tota la família? L'enèsima resurrecció d'un sempre inspirat John Travolta, al costat de l'avui plorada Kirstie Alley (1951-2022), en la comèdia 'Mira qui parla' ('Look Who's Talking'), de l'especialista en el gènere Amy Heckerling.

Tambéenguanyelcinemaespanyolestavaenvena,igràciesafestivals o directament estrenes, aconseguint les mels de la internacionalització, la qual cosa de pas servia per a preparar-los un mercat més ampli a intèrprets com Antonio Banderas i Aitana Sánchez-Gijón en la comèdia de Fernando Colomo 'Baixar-se al moro' ('Going South Shopping', 'De compres cap al sud', en els mercats anglosaxons). O Ana Belén i José Sacristán en una altra comèdia, 'El vol del colom' ('The Flight of the Dove', ací no es van calfar

(5)

molt el cap, la veritat), aquesta de José Luis García Sánchez. O el més granat de les taules espanyoles en el drama històric de Josefina Molina 'Squillace'; i Ángela Molina, Ángel d'Andrés López i Manuel Bandera en 'Les coses del voler' ('The Things of Love', ací tampoc van discórrer molt), un musical del polifacètic Jaime Chávarri.

Per cert que, excepte amb 'Squillace', la resta de llargs estaven produïts pel grup d'empreses cinematogràfiques d'Andrés Vicente Gómez, qui allà per la meitat de la primera dècada d'aquest segle va fer les maletes i va traslladar el seu centre de producció, finançament i distribució des de Madrid a l'Aràbia Saudita.

(6)

1989

Les celebracions obertes

Val, eren temps de molta esperança: els russos i els americans fan, un poc, les paus, la cartellera cinematogràfica està plena de bones cintes, que agraden per igual a crítica i públic, què més es pot demanar? Bé, l'artista Francisco Juan Navarro, Paco Juan, no el va veure així, però el cas és que amb la seua monumental 'Apocalipsi', amb doble rematada, gana per a Carolines Altes el primer premi. I per si això no fora poc, el districte encara rep una altra alegria: la foguera infantil, 'Simfonia fantàstica', obra de la pròpia comissió, es porta també el primer en aquesta categoria.

Sèneca Autobusos repeteix amb Vicente Almela i Javier Capella en els monuments adult ('Cuses per a cremar') i infantil, respectivament. Encara quedaven uns anys per al ressorgir en això dels guardons, però Pedro Luis Sirvent allí estava, il·lusionant al seu ramat. Les coses anaven, hi havia festa, alegria.

Els racons de fogueres i barraques tornaven a omplir-se, es tractava bé a les persones comissionades, es venia, per a traure fons, a qui per allí passava, s'obsequiaven vals a un veïnat que vivia, i participava en això, l'època de les famoses cartilles, per a pagar "la foguera", encara que ací no tot era alegria, i algunes barriades, sobretot si t'acostaves al centre, això de les cartilles com que no.

Però bo, les Fogueres de Sant Joan vivien un assentament en el qual això de la festa deixava de ser una cosa molt privada, elitista, per a obrir-se a tota la ciutadania. Ja no era qüestió de tenir alguna amistat en les comissions. Iniciatives com la barraca popular (que llavors va sumar joventut a la festa, encara que després, amb el temps, amb la creació de més recintes 'populars', crearia quasi dues festes paral·leles) o els 'playbacks' (que van atraure a un sector, el juvenil, que per estudis o pel que fora abandonava les comissions a les quals havia pertangut en la infància i només quedava esperar que tornara a aquestes més madur) ens obrien mercat humà.

Si fins podies prendre't no sols 'estrangeries' com cubates o martinis. Barra va caldre s'especialitzava a oferir-te un recorregut, alcohòlic, això sí, per la província. On et podies prendre una mentireta (cafè licor i granissat de llimó), un nardo (cafè gelat i absenta), un colom (anís sec i aigua; si es fa al revés, nuvolet; si afiges xarop de llimó, canari) o un plis-plas (cafè licor i Coca-Cola). Bé, bé, si t'ho engolies tot junt, i casos hi ha d'això, et perdies la resta de les festes. Potser ja t'ho perdies tot.

Que es tractava de gaudir, no abusar. Fixem-nos, per a acabar el capítol alcohòlic, que estàvem a un any que es crearia la denominació d'origen protegida (DOP) de les begudes espirituoses Tradicionals de la Província d'Alacant, que anava a abastar anís de colom, l'alcoià cafè-licor, el cantueso alacantí o l'herber típic de les poblacions de la serra de Mariola.

Però no es tractava només de beure, sinó de passar-s'ho bé, de socialitzar, interactuar, aportar. Sumar. Bona part de les Fogueres de Sant Joan tal com les coneixem ara es van forjar en la dècada dels vuitanta. Més

(7)

participatives. Potser la millor metàfora pot ser la del cartell guanyador d'aquest 1989, també, com el de l'any anterior, a mà alçada, encara que ací sí amb l'ús de colors primaris: alguna cosa de roig, groc i blau, bo, ací bastant, en diferents tonalitats, s'utilitza per a pigmentar una imatge emmarcada en traços foscos.

Però el moll d'aquest 'A la calor del poble', de Miguel M. Baena Hormigo, mostra a diverses persones (a traços esquemàtics) en rogle al voltant d'una foguera, en realitat una gran flama. Quina millor imatge per a definir-nos?

1989

Ovnis i curtmetratges

Era l'hora de comissions il·lusionades com la nostra, la de Sèneca Autobusos, on es triava a Amalia Armero Segura com Bellea adulta, i a Esther Donaire Racionero i Mila Moragues Mira com a Dames d'Honor. També a Sandra Aguirre Gómez com Bellea infantil, acompanyada de les seues Dames, Begoña Tudela Montagud, Gemma González Poveda, Guadalupe L. de Villanueva Tenechea i Judith Hernández Marín.

Vivien unes Fogueres que arrancaven amb un pregoner que s'apuntava a totes, sense complexos i aportant i guanyant prestigi amb això. Em referisc a Ramón Martín Mateo (1928-2014), alacantí d'origen val·lisoletà, escriptor, catedràtic de Dret Administratiu per la Universitat d'Alacant, lligat llavors al PSPV, rector de la institució educativa alacantina des de 1985 fins a 1993 i, abans, procurador en Corts de 1976 a 1977.

Encara arribaria a posseir més càrrecs, però de moment quedem-nos amb això, i que, malgrat ser un consumat racionalista, això no li va impedir tirar-li una cable al seu amic, periodista i mestre de periodistes, a més de parapsicòleg, Luis Jiménez Marhuenda (1934-2000) amb el 'Congrés Nacional Món Futur', en el Meliá d'Alacant de l'1 al 3 de març de 1991, on va compartir cartell amb, entre altres, Antonio Ribera Jordá (1920-2001), Fernando Jiménez de l'Os (1941-2005), Javier Serra o Salvador Freixedo (1923-2019).

(8)

(9)

Si és que la cosa venia tan així que, fins a Pedro Soriano, que plantava de nou l'oficial, va tornar a venir-se a dalt i va titular a la seua obra 'La dècada d'or alacantina'. Bé que, al seu mode, ho era. Per exemple, en el cultural, amb una Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM) cada vegada més omnipresent, cada vegada més conscient de ser-ho, i apartant de la seua ment col·lectiva qualsevol idea, per nímia que fora, que allò podia desaparèixer algun dia, com ocorre en qualsevol institució pública o privada, o empresa, que es pree.

Fins es va traure de l'ànima una asseguradora, especialitzada en assegurances de vida, Medvida (encara que ara aquest relat que va sorgir "subscrivint i distribuint assegurances de vida a través d'una caixa d'estalvis espanyola la qual va ser adquirida per Banc Sabadell en 2012", bé que des de 2017 "va ser adquirida per un consorci d'inversors institucionals").

1989

(10)

En el seu si també havia nascut l'Associació de Cinema Amateur d'Alacant (ACADA), oficiosament en 1980, oficialment en 1982, que aglutinava a un molt variat col·lectiu de cineastes alacantins tant de cinema aficionat com ja del professional, en curt, mitjà o llargmetratge, a més d'interprets, o aprenents d'ells, músics, artistes varis i en general gent interessada en l'audiovisual o el cultural en general (això incloïa, per cert, a Ramón Martín Mateo o Luis Jiménez Marhuenda).

De l'estrenat d'aquest any per persones del col·lectiu, a vegades directament secundades per ell, podem traure 'Balaam' (1989), nova volta de rosca al mite de Fausto, de l'avui guionista professional Gabriel Antón; una altra nova fantasia amb rerefons amorós de Vicente Pascual produït per Javier Cabrera, 'El somni més dolç'; la comèdia 'slapstick' (com si fora cinema mut, o dibuixos animats al Warner Bros, és a dir, Bugs Bunny i altres) 'L'últim assaig', on Enrique Nieto Nadal usa, a més de la seua habilitat per als efectes especials, les mans, pintades, d'un destacat planter de 'famosos' socis d'ACADA, convertides ací en personatges; o l'elaborat drama 'L'esquerrà', amb Javier Cabrera filmant un guió de l'escriptor i ara professor universitari Rafa González, qui en el seu temps fora també actor en l'avui mític grup teatral alacantí Jácara (1981-2017).

I ja posats, la participació del jove cineasta, avui també realitzador televisiu, Jaime Botella en el llarg d'episodis produït per Elías Querejeta (1934-2013) 'Set petjades', en concret amb la història fantàstica 'El rellotge'.

Tarareu d'adolescents

Bo, no tot tirava pel bonic. En aquell any, molta joventut, també alguna cosa de la xicalla, es tirava les mans al cap o al tupè per la dissolució de la formació musical Alaska i Dinarama, sorgida en 1986. Bé, el mateix que li donava el tret d'eixida a Fangoria, que duraria fins a 1997. La capacitat d'invenció de l'actriu, cantant i compositora Olvido, que pot dir-se que es va iniciar mediàticament amb la pel·lícula de Pedro Almodóvar 'Pepi, Luci, Bom i altres xiques del muntó' (1980), malgrat que ja portava des de 1978, com a guitarrista de l'efímer Kaka de Luxe i vocalista d'Alaska i els Pegamoides (1979-1983), pot definir-la com a imbatible.

Però, què s'escoltava en aquells moments? Madonna, va ser l'any de Madonna, si ens fixem en els llistats internacionals. Estrenava 'Like a Prayer' ('Com una oració'), i el polèmic però molt cuidat videoclip rodat per Mary Lambert (una de les millors adaptadores al cinema de Stephen King, per cert, amb 'Cementiri vivent', 'Pet Sematary', estrenada aquest mateix any), on es parlava de racisme i religió, amb Madonna fent-li l'amor a la figura reviscuda d'un sant negre, amb el rostre del seu estimat en el vídeo, anava a popularitzar fins i tot vestimenta, ja que l'estrela musical continuava treballant i perfeccionant això de vestir roba interior com a exterior.

Però també estava Phil Collins per a posar-nos reflexius amb la balada 'Another Day in Paradise' ('Un altre dia en el Paradís'). I encara que era de l'any anterior, va anar 1989 quan anava a triomfar del tot el tema de Fine Young Cannibals 'She Drives Em Crazy' ('Ella em torna boig'), amb actuacions i vídeo d'estètica desenfadada.

Per aquests pagaments, mentre s'acreixia l'èxit d'un tema gran de Mecano de l'any anterior, la balada LGTB (i les lletres que vulga afegir-se-li) 'Dona contra dona', compost per José María Cano en realitat en 1986 (és més, no s'estrenava fins al 5 de desembre de 1988, amb el que s'entén l'arrancada de l'èxit ja en aquest any). La veritat és que l'èxit i la qualitat del tema van tapar al propi grup, com si només hagueren fet això, malgrat que, almenys en escriure aquestes línies, segueixen en bretxa, àlbum rere àlbum i sense escatimar actuacions. Però és que ací fins s'atrevien a ironitzen a propòsit de la Moguda, i de les 'platges' madrilenyes, anem. Definitivament, entraven noves generacions.

O Herois del Silenci (1984-1996 i 2007), aquest grup que sonava com de gran pop en discos i actuacions televisives i encara més gran rock en directe, que llançava una de les seues més recordades cançons, 'Flor verinosa'. Bé anava per a escoltar de viva veu per carrers adornats (aquest any tornava el primer premi al carrer Abad Fernández Helguera, del districte Verge del Remei La Paz) o barraques (Racó de Festa s'alçava amb el primer premi de portades, a dir dels papers, encara que la veritat és que la comissió actual amb aquest nom, per al districte Esplanada, sorgia en 2012), on des de televisors i ràdios també es podien sintonitzar moltes altres coses.

(11)

(12)

Fi de festa amb boires

Són unes Fogueres de Sant Joan que, per al nostre ja cronista foguerer des d'aquestes pàgines, Juan Carlos Vizcaíno, queden qualificades com a “any molt bo”, “encara que lògicament mancara d'aquest aire renovador” de l'anterior.

Però, continua: “Sorgirà no obstant això la recuperació de les memòries anuals de fogueres. De qualsevol manera el conjunt de la celebració serà brillantíssim, les comissions es convertiran —de forma un poc forçada, tot cal dir-ho— en associacions, s'instauraran els premis en metàl·lic oferts per la Conselleria de Turisme, i el nivell general estètic es podria qualificar com a alt, malgrat la polèmica que va suscitar la Foguera Oficial creada per Pedro Soriano, i la concessió del màxim guardó a Paco Juan per la seua obra de Carolines Altes, enfront de l'espectacular foguera de Soriano en Hernán Cortés. Controvèrsies que sens dubte avui dia queden com a meres anècdotes en un conjunt altament positiu”.

1989

(13)

(14)

Això malgrat haver passat per unes eleccions a pocs dies de la Festa, el 15 de juny, per al Parlament Europeu (on revalidava el PSOE encara que amb una abstenció important), precedents d'unes generals, el diumenge 29 d'octubre (eren anticipades, ja que estaven previstes nou mesos després, un altre diumenge, el 22 de juliol de 1990), on el mateix partit tornava a guanyar, però ja no amb majoria absoluta, i apuntava un nou rival per l'horitzó polític, el Partit Popular (PP), refundació, el 20 de gener, a partir de la dissolució d'Aliança Popular.

Des d'aquest Alacant que vivia el començament de les obres del primer tram de la Gran Via, assistíem a un canviant panorama internacional, amb la caiguda del comunisme com a aparell del poder soviètic. Les anomenades Revolucions de 1989 o, més poètic, Tardor de les Nacions es van convertir en un flagel, majorment pacífic, que va recórrer, l'una després de l'altra, Alemanya Oriental, Txecoslovàquia, Hongria i Bulgària. També Romania, però ací l'assumpte va prendre tints cruents, amb l'execució del seu alt mandatari, Nicolae Ceaușescu, nascut en 1918.

(15)

(16)

Altres països, en els anys següents, anaven seguint el deixant. A Àsia, per exemple, encara no ho sabíem, però la modernització de la societat xinesa va tenir uns fonaments una mica sagnants amb les protestes, en principi pacífiques, de la plaça de Tiananmen (el “incident del 4 de juny”, en dir oficial, encara que les manifestacions havien començat el 15 d’abril). El govern va manar els tancs i a l’exèrcit contra aquelles masses sobretot d’estudiants, i es va muntar una bona: la matança allí perpetrada balanceja, segons la font, entre els 800 assassinats i els 3.000.

El president del moment, Deng Xiaoping (1904-1997), deixava el poder el 9 de novembre. I bo, va haver-hi un altre gran succés en el viure alacantí, un dels dos moments que no volia escriure. Entre tanta esperança, encara que tinguera derivacions sagnants, una sèrie de teletips van caure com a plom en les nostres redaccions. En el Pryca (Preu i Qualitat, deien; l’actual Carrefour) de Sant Joan d’Alacant, sobre les vuit menys vint de la vesprada del calorós dissabte 19 d’agost, amb l’establiment abarrotat de clientela, un fortíssim tro, dels quals, si se’m permet l’expressió, engegaven les oïdes. Caos, crits. Fora, es genera un fum negre, com d’explosió atòmica. I deu persones a les quals se’ls evapora la vida, altres moltíssimes ferides.

(17)

Conspiranoies diverses (va haver-hi una falsa anomenada bomba en la rogalia, i ETA estava, com tots els anys, segant). I la trista realitat: un Peugeot 505 d’uns intermediaris pirotècnics carregat, segons les cròniques, fins als topalls de pólvora i amosal (nitrat amònic) va ser el que va deflagrar. Una altra vegada la pólvora. La que s’emportava a Pedro Luis Sirvent en la vida i també des d’aquestes pàgines, i apunta ara de nou en la seua cara basta. Ho deixarem ací?

No, Sirvent no ho hauria permès. Quedem-nos en què la dècada dels vuitanta, que ací liquidem, va ser jove, aventurera. Rebel, pletòrica de creativitat desbordant i desitge de trencar amb l’anterior. Calia cercar una identitat pròpia. Va ser, en el fons, i especialment en la seua segona meitat, una dècada adolescent. Ara tocava continuar creixent, i això, ja ho estem veient, és a vegades dolorós. Arriben els noranta, on continua desenvolupant-se la revolució tecnològica, l’era d’Internet. Ara apuntava per l’horitzó una dècada de transició i innovació. Fins i tot en la Festa.

(18)

(19)

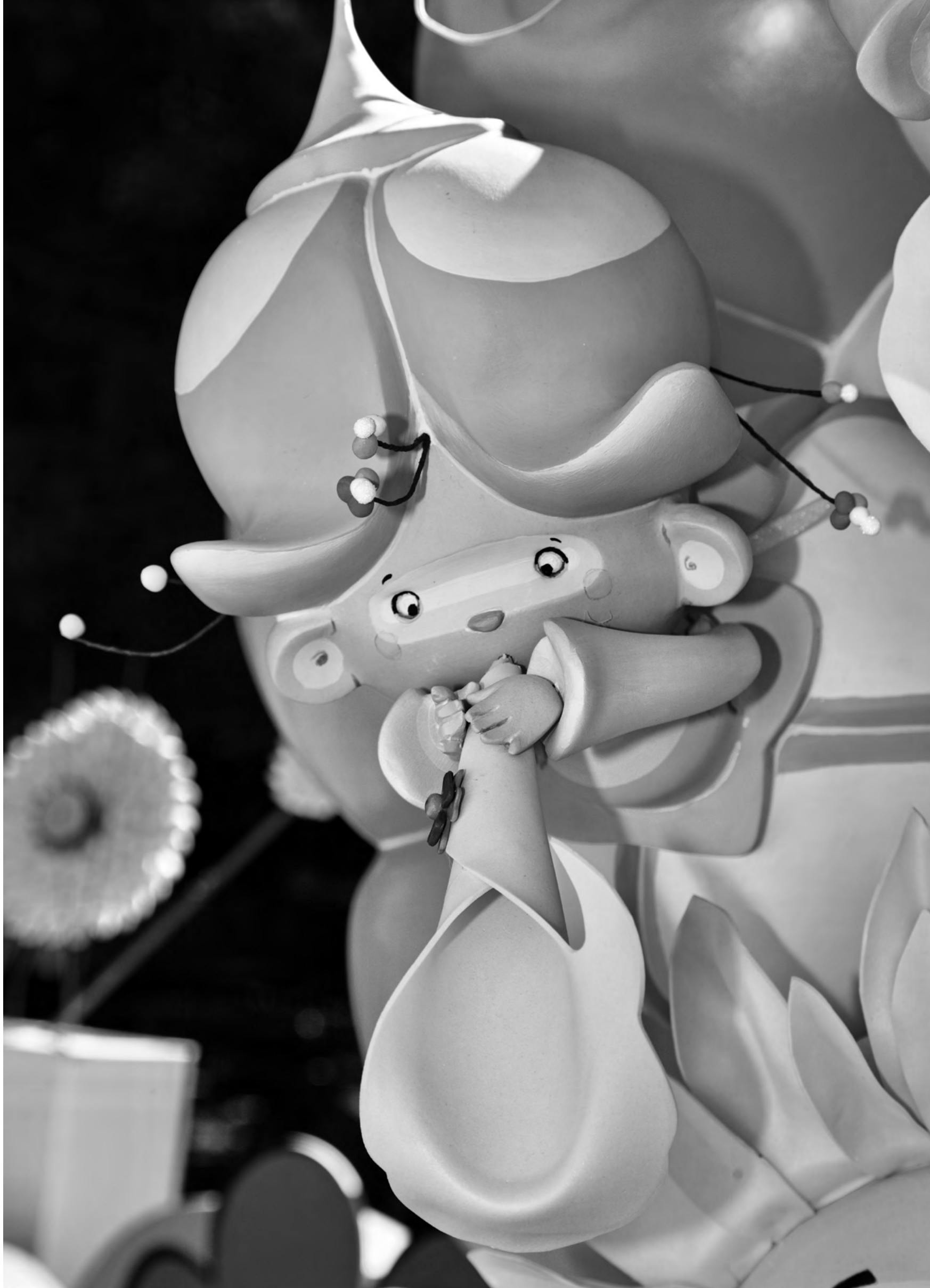
ÍNDEX CULTURAL

PREFACI	7
La primera presidència de Pedro Luis Sirvent	9
DES DE 1986 A 1989	19
Afermant les il·lusions	21
Les celebracions, com la vida	22
Urbanites creixents	25
Per allí fora	26
1986	31
Ombres i llums de l'any	33
Allà per les estreles	34
Les desgràcies no venen soles	36
Taral·larejo de primera	38
Unes quantes pel·lícules	40
Històries alacantines.....	45
A casa pròpia.....	49
1987	55
Descobrint un univers	57
Coses verdes	59
Taral·larejant amors perduts.....	61
Amb bandera local.....	64
Premis deserts	65
Novetats en la Festa	66
1988	71
Un vodevil jove i internacional	73
Dolents, dolentes i revistes	74
Patrocinant cultures.....	76
Els problemes creixen.....	81
Polítics i barraques	83
1989	89
Quan veges caure els murs	91
Viatges a l'aventura	94
Les celebracions obertes.....	97
Ovnis i curtmetratges	99
Tarareu d'adolescents.....	102
Fi de festa amb boires	104

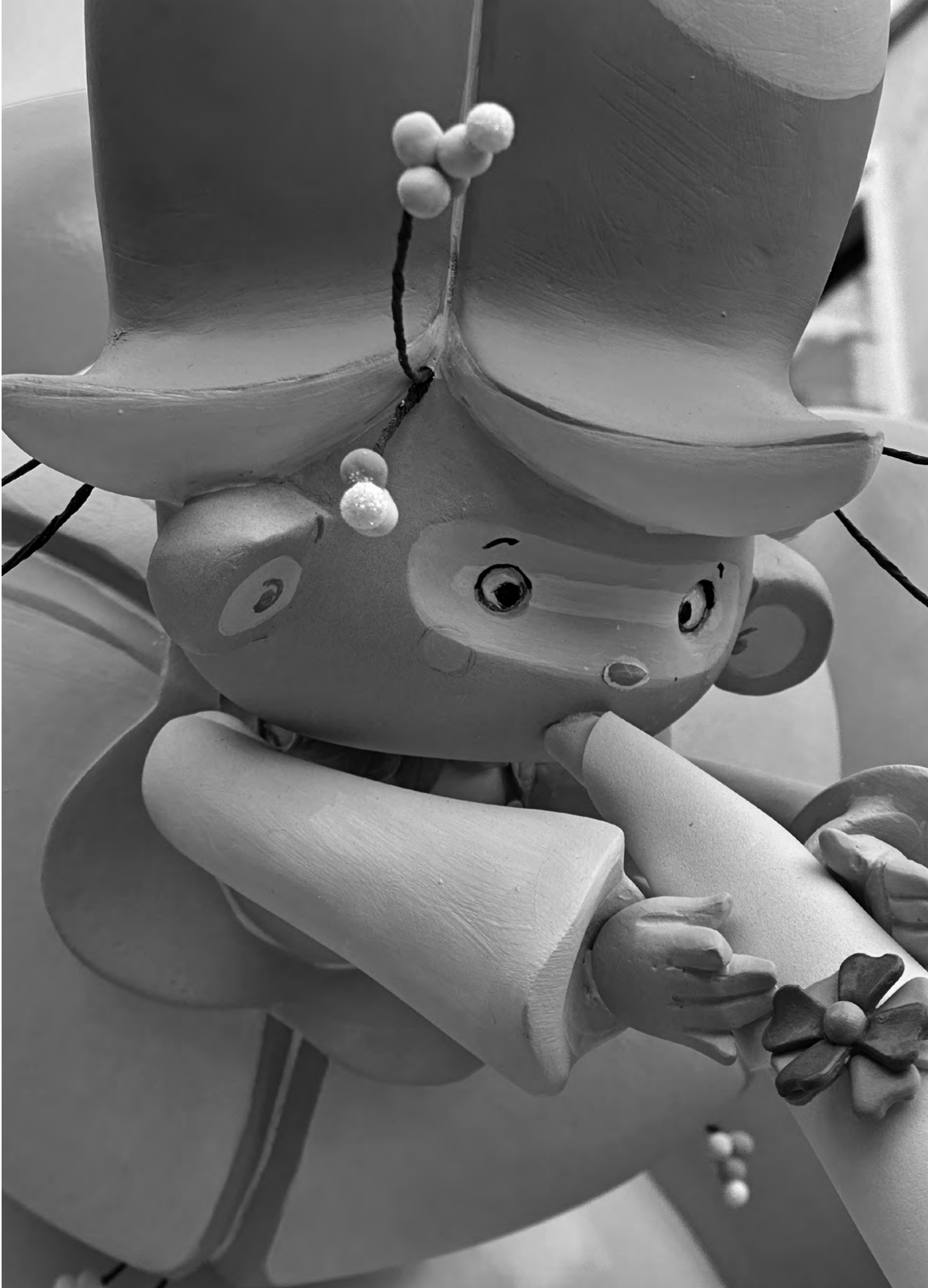
**BARRAÇA
I NO VOLÍEM
2025**

Portalà 2024. Óscar Villada

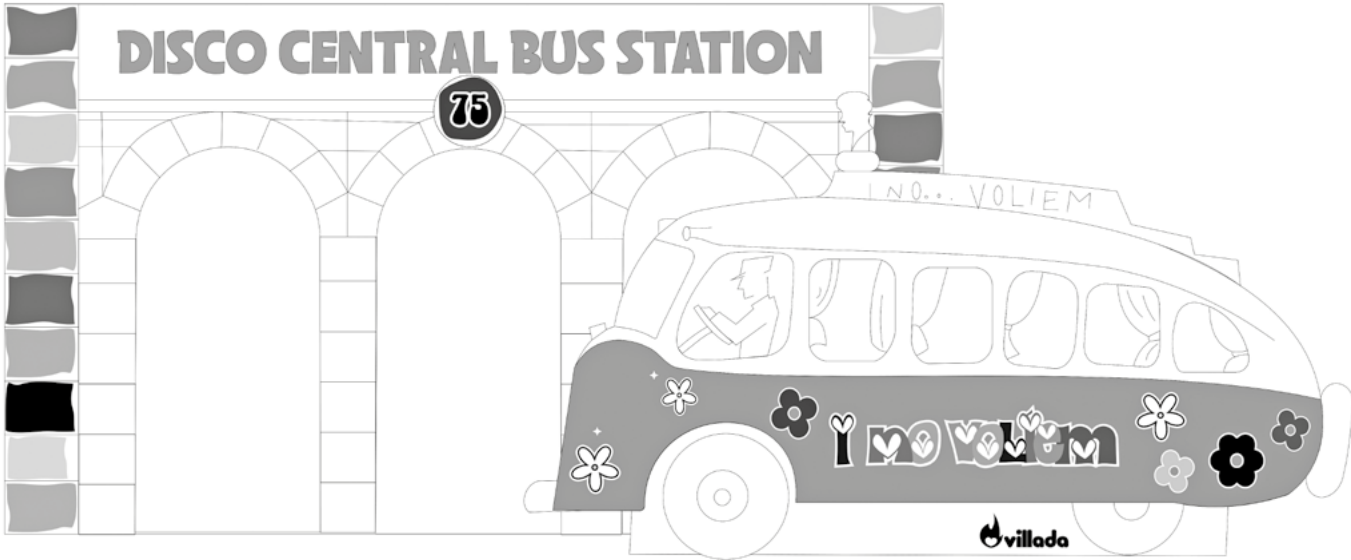

COMISSIÓ I NO VOLÍEM 2025

José Luis Huélamo	Esteban Jesús	Josepa Isabel Mut	Miguel Valls
Adrián Mazón	Eugenia Tonda	Juan Carlos Gómez	Mikel Echávarri
Aitana Arques	Eva Sampere	Juan Enrique Fabri	Mónica Gómez
Aitana Tresáncoras	Fernando Abad	Juan Luis Sánchez	Natalia González
Alicia Sirvent	Fernando Gil Guerrero	Juan Manuel Vázquez	Neus Rico
Amanda Ramírez	Fidel Gómez	Juan Miguel Arribas	Nicolás Cuenca
Amparo Pascual	Finuca Cardell	Juana Asensio	Nuria Fabri
Amparo Tresáncoras	Fran Navazo	Laura Cuenca	Nuria Martínez
Ana Belén Rodríguez	Francisca Suárez	Lirios Huélamo	Óscar Arques
Ana Martínez	Francisco Javier Lario	Lirios Llorens	Pablo Fabri
Ana Rocamora	Francisco Berenguer	Lola Alcaraz	Pablo Pascual
Andrea Mayans	Fuensanta Cerezo	Lorena Rodríguez	Paola Navarro
Andrés Colomina	Fuensanta Medina	Lorena Romans	Patricia Berenguer
Andrés Sevilla	Gabriel Echávarri	Loreto Bonmatí	Patricia Medina
Andrés Uroz	Gemma Ramón	Loreto Muñoz	Pau Colomina
Ángel Vázquez	Germán Iborra	Lourdes Carretón	Pau García
Anna Pascual	Germán Marqués	Lourdes Martínez	Paula Tomás
Antonio Arques	Guillermo Berenguer	Lucas Gómez	Pedro Jesús Muñoz
Antonio Botella	Henoc Pérez	Lucía Devesa	Pedro Martínez
Antonio Miralles	Ignacio Lloret	Luis Claver	Pilar Mayor
Aroa Arques	Inés Iborra	Luis Miguel Valls	Rafael Amat
Asunción Gómez	Inmaculada Briones	Luis Mira	Rafael Baeza
Beatriz González	Irene Botella	Luna Vázquez	Ramiro García
Beatriz Martínez	Irene Compañy	Mª Asunción Marcilla	Ramón Estébanez
Beatriz Vidal	Irene de Guezala	Mª Aurora Alonso	Rebeca Mendiluces
Carlos Aristy	Irene Diana Guijarro	Mª Begoña Pelayo	Roberto Gutiérrez
Carlos Pérez	Irene Pérez	Mª Dolores Faz	Roger Costa
Carmen Ballester	Irene Sampere	Mª Elisa Jordá	Roque Berná
Carmen Mª Mas	Isabel Cerezo	Mª Enriqueta Calpena	Rosa Faja
Carmen Torrijo	Isabel Domenech	Mª Esther Navas	Rosa Lloret
Carmina Alberola	Isabel Morató	Mª Isabel Bermejo	Rosana González
Carmina Arribas	Isabel Niñerola	Mª Jesús Ramos	Rosario García
Carolina Sevilla	Isabel Pérez	Mª Jesús Rubio	Rosario Orozco
Cecilia Sirvent	Isabel Quinto	Mª José del Valle	Rubén Buendía
Charo Rodríguez-Bobada	Isabel Velayos	Mª Pilar Guiu	Salvador Gómez
Claudia López de Atalaya	Israel Galvañ	Manuela Pastor	Sandra Sampere
Claudia Mª Soler	Itziar Mataix	Mar López de Atalaya	Sergio Tortosa
Claudio López de Atalaya	Iván Botella	Marcos Carrasco	Sofía Gómez
Cristina Payá	Izán Arques	Mari Carmen González	Sofía López
David Gerona	Jaime Javier Crespo	Mari Carmen Jordá	Teresa Compañy
David Hernández	Javier Carrasco	Mari Luz Chamorro	Teresa Mª Martínez
David Sotelo	Jéssica García	María Manero	Teresa Muñoz
Denise Mut	Joan Sánchez	María Navarro	Tomás Bordera
Diandra Marqués	Jónatan Amengual	Marina García	Tomás Llorca
Elena Valls	Jorge Huélamo	Marina Martínez	Verónica Mataix
Elia Sessé	José Antonio Compañy	Mati Mira	Verónica Tresáncoras
Eloy Devesa	José Carrasco	Mayalen Pérez	Vicente Devesa
Elvira Gómez	José Domingo Niñerola	Miguel Ángel Ballesta	Víctor García
Elvira Pomares	José Gómez	Miguel Ángel Compañy	Violeta Trives
Emilio Pulido	José Manuel González	Miguel Ángel López	
Enrique Mut	José Niñerola	Miguel Ángel Pérez	
Enrique Pina	Josep Amand Tomás	Miguel Bermejo	

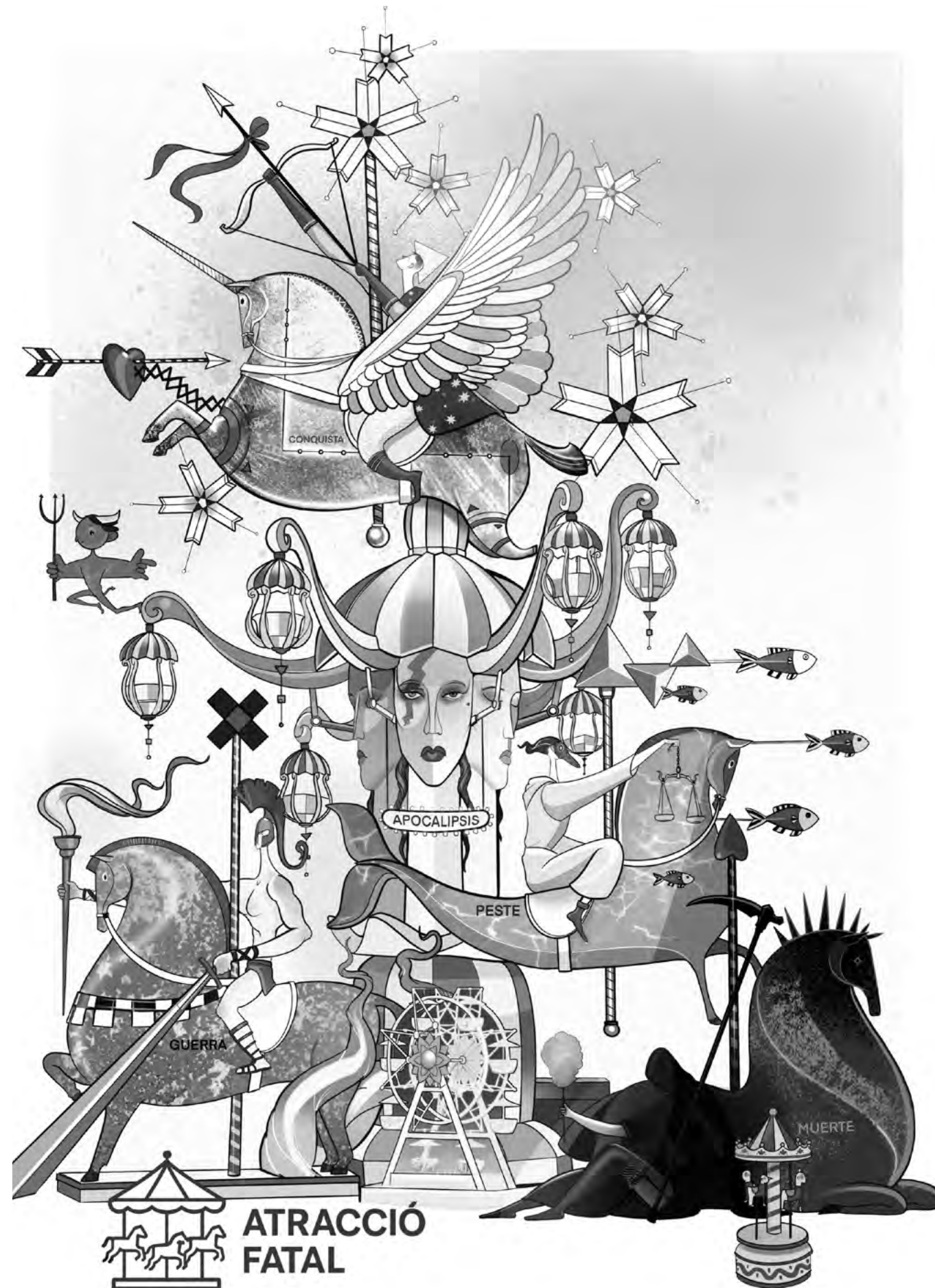
PROGRAMA DE FESTES 2025

DIA 19 21:00 Plantà de la portalà. 22:00 Sopar de la plantà.	21:00 Concentració per a participar en l'Ofrena de Flors, amb la Foguera, acompanyats per la Societat Musical l'Harmonia d'Alacant. 22:00 Sopar i revetlla.
DIA 20 22:00 Inauguració de la Barraca. Sopar i revetlla. Coca amb tonyina i bacores	DIA 23 11:00 Esmorzar popular. 13:30 Reunió en el punt EL ÁGUILA per a degustar cervesa amb la companyia dels nostres amics i amigues. 14:30 Dinar dels barraquers i les barraqueres. 22:00 Sopar i revetlla.
DIA 21 11:00 Esmorzar popular. 13:30 Reunió en el punt EL ÁGUILA per a degustar cervesa amb la companyia dels nostres amics i amigues. 14:30 Dinar dels barraquers i les barraqueres. 17:00 Esperarem el resultat del lliurament del premi. 22:00 Sopar i revetlla.	DIA 24 12:00 Cercavila i missa en valencià en la parròquia dels Caputxins. 14:30 Dinar oficial. 24:00 Palmera des del Benacantil. A continuació , cremà de les fogueres i de la portalà de la Barraca.
DIA 22 11:00 Esmorzar popular. 13:30 Reunió en el punt EL ÁGUILA per a degustar cervesa amb la companyia dels nostres amics i amigues. 14:30 Dinar dels barraquers i les barraqueres.	DIA 30 20:00 Reunió de tancament de l'exercici 2024 i apertura del 2025.

Barraca I no volíem 2025 · Categoria Primera
Disco Central Bus Station · Óscar Villada

Foguera

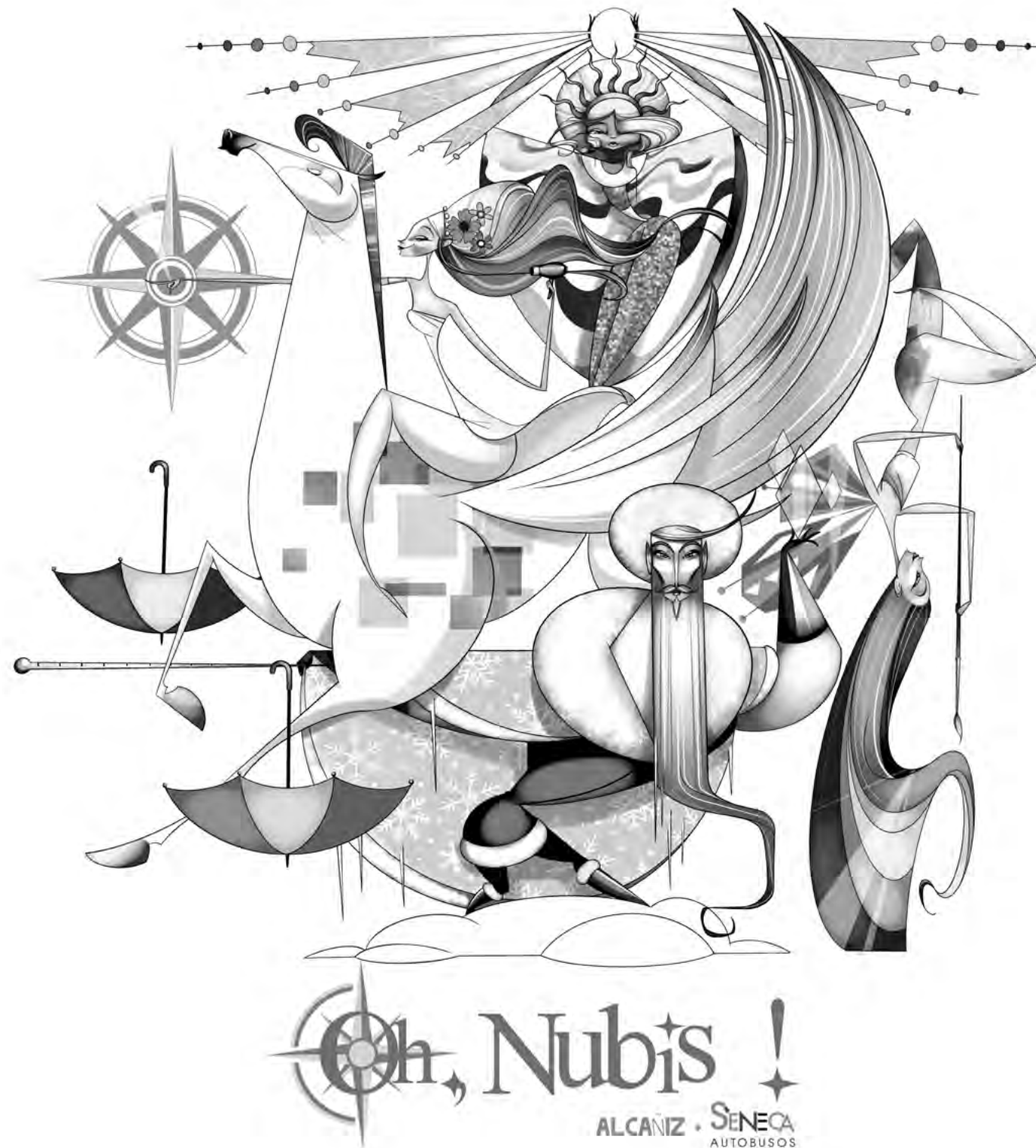

Atracció Fatal. José Gallego i Toni Pérez

Bellea

Verónica Mataix Manero

Oh, Nubis!. Sergio Alcañiz

Carmen Echávarri Vidal

Dames d'Honor infants

Daniella Berna Mas - Valeria Amengual Mayans

Dames d'Honor

Irene Botella Soler - Inés Iborra Mira - Anna Pascual Sessé - Aitana Arques Carretón

Els anys 1986-1989 són els de la presidència de Pedro Luis Sirvent en la Foguera Sèneca-Autobusos.

Les barraques deixen de ser protagonistes al tenir que compartir amb els racons la importància de les nits de les Fogueres i Pedro Soriano comparteix protagonisme amb Paco Juan en la categoria especial.

Les i els joves de l'època volien canviar el món amb rapidesa i exploraven altres maneres de gaudir de la vida. Els '90 s'obrien pas camí de la modernitat.

